

THE BRITISH ESPERANTIST

(With which is incorporated "The Esperantist.")

The Official Organ of the British Esperanto Association.

VOL^o III^a. N-RO 35.

NOVEMBRO, 1907.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO, AFRANKITE.

EN GRANDA BRITUJO.

Por unu jaro		3 ŝilingoj.
Unu numero		3 pencoj.

EKSTERLANDE.

Por unu jaro		0.80dol., 4.00fr., 3.00m.
Unu numero		0.07dol., 0.40fr., 0.30 m.
Laŭ Internacia Mono		1.50 Sm.; 13 Sd.

Abonoj estas akceptataj de la komenciĝo de ĉiu monato, kaj poŝtmarkoj estas akcepteblaj laŭ efektiva valoro. Sin turni al la Sekretario, 13, *Arundel-street, London, W.C.*

REDAKCIO.

Manuskriptoj, k.t.p., devas esti sendataj al la Redaktora Komitato, 13, *Arundel-street, London, W.C.*

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p.

Ordinare oni ne povas resendi artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.

Pri Anoncoj, sin turni al S-ro. C. A. G. Browne, 53, *Wych-street, London, W.C.*

ENHAVO.

	PAGO
Al Niaj Legantoj	201
La Kongreso kaj la Brita Gazetaro, H. W. S. ..	202
Diversaĵoj	203
La Esperantaj Semajnoj, A. CHRISTEN ..	203
Alilandaj Sciigoj, H. W. S.	204
Esperantista Vilaĝo	205
Libraro kaj Gazetaro	206
Answers to Correspondents	209
Chronicle, W. MANN	210
Recent Lectures	214
Vizito al Kingegan, R. H. GEOGHEGAN ..	215
"Mi Forgesis," H. B. ERSTEIN	217
La Supeto el Ŝtonetoj, J. SCHRÖDER ..	217
Correspondence	218
B.E.A. New Members, Examinations, &c. ..	219
F.K.I.	219
Esperanto Classes in London	220

AL NIAJ LEGANTOJ.

La lastajn du numerojn de la gazeto ni devis doni preskaŭ tute al raportoj pri la Kongreso, kaj ni kredas, ke tiuj samideanoj, kiuj havis la privilegion partopreni korpe en tiu Kongreso, ne volus malhelpi al malplifavoritoj ĉeeston spiritan.

Sed dum kongresaĵo aperis, ne povis aperi kronikaĵo. Tion ni devis kompensi en ĉi tiu numero: tial la nuna kronikego.

La Literaturo, simile pro la Kongreso iom ne zorgita dum la lastaj numeroj, ankaŭ meritis kompenson, sed ni povis disponi por ĝi nur spacon ankoraŭ malgrandan. Ĝia vico venos kun la proksima numero.

Ĉi tiu numero, kvankam priplendebla pro sia kronikeco, estos, kontraŭe, tre utila propagandilo. Oni rimarku nur la kreskadon persistan de la grupnomaro sur la kovrilo, oni esploru la vastiĝantan teritorion de la paroladoj propagandaj, oni atentu la multnombriĝantan libron, kaj la plioftiĝon en la ĉiutaga gazetaro de favoraj aludoj al Esperanto. Utiligu do tiun ĉi numeron da faktoj niaj propagandistoj!

Sed bona propagandisto ne devas nur per faktoj, sed ankaŭ per teorioj pravi, ne nur por konvinki kaj

esperantistigi la homojn pasivajn, sed ankaŭ por kontraŭstari kaj venki aktivajn malamikojn.

Plie, konante bone la fortan teoriantan fundamenton de Esperanto, oni ne estos ŝancelata de fungekreskaj (kaj ofte fungepereaj!) reformistoj.

Kaj kie trovi tiajn fundamentajn argumentojn? Ĉu ekzistas ie ia "gvidlibro" de la propagandisto kaj de la defendisto? Jes, ĝi ekzistas, en la "Krestomatio," p. 268, en la artikolo: "Esenco kaj Estonteco de la Ideo de Lingvo Internacia." Nun tiu artikolo ankaŭ ekzistas anglalingve kaj esperante en aparta broŝuro sespenca: "An International Language: The Problem and its Solution."

Al ĉiu vera samideano ni konsilas atentan trastudon de tiu verko, kaj poste, konstantan al ĝi fidelecon!

Novaj Konkursoj. — La Redaktoro de *La Revuo* sciigis al ni, ke oni intencas starigi en la numero por Novembro *serion da ĉiumonataj konkursoj* kun premioj: (1a) konkurso literatura, (2a) enketo por voĉdone scii la plej ŝatatan aŭtoron esperantistna, k.t.p.

LA KONGRESO KAJ LA BRITA GAZETARO.

Iom sciema pri la ĝenerala akcepto, kiun Esperanto ricevis de la brita gazetaro, mi prunte prenis la kolekton da eltranĉaĵoj de la redaktoro.

Da eltranĉaĵoj, mi malsaĝe kalkulis, ke estos aperintaj kelkaj dekduoj aŭ dudekoj, kaj ke la tuta kolekto konsistos nur el areto da mokaj insultoj. Sed, tiel pri la unua atendo, kiel pri la dua, mi forte eraris.

La redaktoro kompleze sendis ok kajerojn plenajn de eltranĉaĵoj kaj sufiĉe da aliaj, por plenigi ankoraŭ unu.

Mi komencis pensi, ke la resumo, kiun mi ekintencis fari, ne estos tiel facila tasko, kiel al mi ŝajnis unuavide.

Per feliĉa okazo sur la unua paĝo en la unua kajero estis la jena el la *Weekly Mercury*:—La 13an de Julio, 1907. "La rapide kreskanta intereso pri Esperanto kuraĝigas nin komenci ĉiusemajnan Esperantan rubrikon." Tuta kolono sekvas tiun ĉi komencon, plena je lingvaj klarigoj, notoj pri la venonta kongreso, k.a.

Poste estis engluitaj tre favoraj tutkolonaj eltranĉaĵoj el la *Birmingham Post*, *Birmingham Evening Despatch* kaj *Midland Free Press*.

Sekvis du tri kolonoj el nia entuziasma okcidenta subtenanto, la *Bristol Mercury*, amika presaĵo el *Darlington Echo*, *Liverpool Daily Courier* kaj *Dublin Express*, tre interesa artikolo el la *Manchester City News*, kaj artikoloj el Newcastle, Dundee, Edinburgh, Hull, Bath kaj aliaj urboj. Kelkaj el ili aperis en negravaj gazetoj, kaj multaj el la potencaj gazetoj, kiuj en urbegoj kuŝantaj malproksime de Londono havas en la ĉirkaŭaĵoj pli grandan influon, ol eĉ la Londonaj gazetoj mem.

Mi frotetis la okulojn kaj miris. Ĉu vere la tuta nacio esperantiĝas, aŭ ĉu mi nur ekdorme sonĝis.

Sed jen la presaĵo kaj la kajeroj.

Mi kalkulis, ke la kajeroj entenas pli ol 1,000 apartajn eltranĉaĵojn.

El tiuj ĉi, ĉirkaŭ 100 venis el la plej gravaj Londonaj ĉiutagaj gazetoj.

El tiu ci 100, unu kvarono estas mallongaj kaj la aliaj tri kvaronoj havas longecon de $\frac{1}{4}$ -kolono ĝis tuta kolono aŭ pli.

Ni memoru, ke la Londona gazeta spaco estas ne senlima kaj treege multvaloras, kaj ke Esperanto estas novaĵo kaj, almenaŭ ĝis nun, ideala kaj neprofitema afero.

Eble estus bone, ke ni malprecize kalkulu, kiom da tia spaco ni ricevis. Antaŭ mi okaze kuŝas ekzemplero de la *Daily News*. La paĝo estas sep-kolona, kaj ĉiu kolono havas la longecon de du futoj proksimume.

Kalkulante, ke la aliaj gazetoj havas pli-malpli la saman grandecon, ni povas konstati ke, antaŭ, dum kaj post la kongreso, *The Tribune* apartigis al Esperanto unu tutan paĝon, *The Daily News*, *Daily Mail*, *The Times*, *The Telegraph* kaj *The Standard* unu duonon de la tuta paĝo, kaj *The Express*, *The Morning Post* nur iom malpli. *The Evening Standard* ankau donis bonan raporton. Ni devas do senti nur grandan dankecon al la tuta Londona gazetaro, kiu tiel malavare interesiĝis pri nia afero.

Krom la Londonaj kaj lokaj gazetoj, tre favoraj leteroj aŭ aliaj presaĵoj aperis en la ĉefaj medicinaj ĵurnaloj, *The Lancet* kaj *The Medical Times*. En modaj gazetoj, kiel *The Queen* kaj *The Lady*, oni trovas tre favorajn artikolojn, kaj la saman senpartiecon

montris pure fakaj gazetoj, kiel *The English Mechanic*, *The Milky Way*, *The Postman's Gazette* kaj *The Times Engineering Supplement*, ankau la instruistaj gazetoj, ekzemple, *School* kaj *The Educational Times*, kaj inter la religiaj, *The Record* kaj *Sunday School Chronicle* (kun bonegaj artikoloj de D-ro Mayor el Cambridge), *The Christian World* kaj *The Jewish Chronicle* (kun tre detala biografia artikolo pri nia Majstro).

En la granda aro da gazetoj, se oni renkontas kontraŭecon, tio estas plej ofte en formo de "letero al la redaktoro."

Ni kelkfoje renkontas unu aŭ alian de niaj malnovaj konatoj, ekzemple: Esperanto disfalos en dialektoj; estas ne tute simila al la angla lingvo; havas akuzativon; estas kontraŭ la patriota sento; celas detrui la naciajn lingvojn; ne estas tuj komprenebla; estas artefarita kaj kontraŭ la naturo, kaj tial malsukcesos.

Sed estas mirinde, kiel tre malofte oni renkontas eĉ tiun ĉi antikvan babiladon kaj, kiam oni ĝin renkontas tio ne estas malĝentile aŭ moke skribita, sed serioze kaj argumente.

Ankaŭ la skribisto plej ofte, kaj post tre mallonga tempo ricevas taŭgajn respondojn de Esperantistoj, kaj, ĉar la gazetoj estas tute pretaj aŭskulti la Esperantajn argumentojn, ni ne bezonas deziri ion pli bona.

Eĉ la grava Londona gazeto *The Daily Telegraph*, responde al kelkaj diraĵoj aperintaj en la gazeto, presigis bonajn respondojn de niaj samideanoj, ekzemple, unu de nia fervora svisa amiko S-ro René de Saussure.

Pri la spaco donita al nia afero ni jam sufiĉe parolis, kaj nun konvenas, ke ni iom pripensu ne nur la kvanton sed ankaŭ la kvaliton.

Ĉu la gazetoj aprobas aŭ malaprobas nian aferon, ĉu ĝi estas por ili saĝa aŭ malsaĝa?

Estas ne facile en malmultaj vortoj fari ĝustan resumon de longaj artikoloj verkitaj de diversaj vidpunktoj. Sed entute estas mia propra opinio, ke ni devas esti tute kontentaj, pli ol kontentaj, rilate al la sintenado de la brita gazetaro. Ni devas esti eĉ tre dankaj, ĉar multaj malkaŝe, eĉ entuziasme subtenas nin, kaj la ceteraj, se ili estas ne ankoraŭ amikoj, certe ne estas agemaj aŭ akraj malamikoj.

Vere estas, ke kelkaj gazetoj serĉis en la kongreso iom da humoraĵo, kaj pli-malpli trovis ĝin inter la centoj da homoj, kiuj, alveninte el la plej malproksimaj lokoj en la tuta terglobo, montris nekutimajn morojn kaj portis nekutimajn vestojn, kaj kiuj, ankau oni povas aldoni, estis kunvenintaj por celi tute neordinaran celon.

Sed tio ĉi estis la sola profito, kiun la gazetistoj povis atendi el ni kaj el nia afero, kaj ni ne devas domagi ĝin al ili. Cetere, tia humoraĵo estis tute bonkora kaj senofenda laŭ intenco.

Vere estas ankau, ke *The Times* ne entuziasmiĝis subite pri Esperanto, sed tiu ĉi gazeto, kiun oni ankoraŭ povas nomi la plej grava brita gazeto, traktis pri Esperanto en maniero tute respektplena. La plej malbona punkto en tuta kolono estis ja iom solena kaj malĝoja antaŭdiro, ke nia plena sukceso estas treege duba, aŭ eĉ nebla.

Generale oni serĉus vane la noton de insulta mokado aŭ ofenda malestimo tra la tuta gazetaro.

Kaj tio ĉi estas des pli mirinda, ĉar multaj el niaj plej fervoraj amikoj povas memori la pasintan tempon, en kiu ili mem plene opiniis, ke Esperanto estas pura frenezaĵo.

La ideo starigi novan artefaritan lingvon kaj igi la tutan mondon lerni ĝin certe ne estas, unuavide, tre esperplena entrepreno.

Tial, mi diras denove, ke la tuta gazeta agado pri Esperanto kaj pri la kongreso estas tute bona kaj laŭdinda.

Samtempe ni rajtas esti iom fieraj pri la forta movado nun firme starigita en nia patrujo.

La gazetoj malofte ion kreas, aŭ eĉ subtenas. Ili plejparte estas kronikistoj de aferoj, kiuj jam ekzistas, de agoj jam faritaj, kaj de movadoj, kiuj jam sukcesis.

Ni ŝuldas, do, la nunan sukceson unue al la genio de la glora elpensinto de tia granda donaco, kiu sola starigis la verdan standardon, kaj due, ni ŝuldas ĝin al la ofte nekonataj, senlacaĵ esperantistaj manoj, kiu starigis ĝin poste en nova urbo, nova vilaĝo, aŭ eĉ en nova domo.

Ni bone kaj baldaŭ sukcesos, sekvante la ekzemplon de nia angla prezidanto, kies nomo tiel ofte aperas tra tiuj ĉi libroj, kiel kondukanto de la standardo en novajn urbojn kaj urbegojn, kaj eĉ trans novajn marojn, kie antaŭe ĝi ne flirtadis.

Fine eĉ tiu ĉi mallonga skizeto maltaŭge finiĝus sen cito de la *Review of Reviews*, kiu nuntempe, kiel ĉiam antaŭe, forte kaj malavare antaŭenpuŝas Esperanton. Ĉu redaktoro havas almenaŭ la plezuron (eble ne por la unua fojo en sia vivo) vidi la tutan gazetaron alproksimiĝantan al la vidpunkto, kie li staris preskaŭ la sola advokato.

H. W. S.

DIVERSAĴOJ.

Kontraŭ - Alkoholistoj. — Ĉi tiu jara kunveno okazis je merkredo, la 14 Aŭgusto, en la Granda Konsilejo de la Urbdomo en Kejmbrigo. S-ro Sims Woodhead, profesoro ĉe la Universitato de Kejmbrigo, prezidis. La oficistoj elektigis jene: — Prezidanto, Rektoro Boirac, de la Universitato de Dijon; kasisto, Profesoro Sims Woodhead, de la Universitato de Kejmbrigo; sekretario, S-ro W. C. Amery, Temperance Hall, Birmingham; kaj vico-prezidanto, Profesoro Mayor, Kejmbriga Universitato, kune kun eminentuloj el Hispanujo, Holando, Svedujo, Norvegujo, Svisujo, Germanujo, Francujo, Skotlando, Kimrujo, k.t.p. La reguloj estis legitaj kaj unuvoĉe aprobitaj, kun longa raporto farita de la sekretario, kiu interalie raportis pri multaj paroladoj faritaj de si, pri la fondo de multaj grupoj esperantaj, la dissemado de kontraŭ-alkoholista literaturo, la korespondado kun la Brita Registaro rilate al la malpermeso de la vendo de biero al la Transvaal'aj indiĝenuloj, kaj kontraŭ-alkoholista instruado en lernejoj. Li ankaŭ raportis, ke post la Ĝeneva Kongreso oni malpermesis la vendon de absinto en du el la Svisaj kantonoj; ke la sama propono estas prezentita al la Franca Registaro; ke, en Svedujo, fariĝis projekto, malpermesante, post iom da tempo, la fabrikadon kaj vendon de ebrigaĵoj; la "Unua Ĉambro" (tio estas, tiu parto de la parlamento kiu konsistas el la ordinaraĵ membroj) konsentis; kaj en Islando ekzistas nur sep trinkejoj, kaj en 1908a la loĝantoj, balote, devos decidi, ĉu jes aŭ ne, la vendo de alkoholaĵoj devas esti malpermesata.

Blinduloj. — La antaŭ ne longe fondita grupo, la "Norda Stelo," jam, laŭ la propono de la Blindula fako de la Kongreso, serĉis kaj eltrovis blindulinon kiu loĝas en ĝia kvartalo. Estas aranĝite, ke ŝi alvenos al

la ĉiusemajnaj kunvenoj de la grupo kaj, krom tio, ke ano donos al ŝi ĉiusemajnajn lecionojn en ŝia domo.

Kristanaj Celantoj. — S-ro A. M. Wheeler, la kunvenestro de la K. C. Sekcio ĉe la Kongreso, diras, ke laŭ la decido jam farita, li skribis diversajn leterojn, kaj ricevis multajn respondojn de Esperantistigemaj samcelanoj. Li ankaŭ ricevis de la redaktoro de la *Christian Endeavour World* promeson, enpresigi en tiun ĵurnalon liajn leterojn kaj sciigojn. Tiu ĵurnalo jam enskribigis 1,100 Esperantistajn Kristanajn Celantojn. Kial do ne formi tutmondan societon por Celantoj, kiel oni proponis?

LA "ESPERANTAĴ SEMAJNOJ."

Eble kelkaj el niaj samideanoj en diversaj partoj de la lando deziras scii ion oficialan pri la progreso de tiu ĉi movado.

Al miaj juliaj cirkuleroj mi ricevis respondojn de ĉirkaŭ 40 grupoj, la plimulto el kiuj deziris organizi "Esperantaj Semajnoj." Kelkaj aliaj aprobis la ideon sed dubis la sukceson de la afero; ses el la respondintoj simple rifuzis. Ŝajnas al mi, ke la kaŭzo de dubo kaj rifuzo venas de malkompreno kaj, sekve, de malkredo pri la ebleco fari tion, kion mi promesas. Nu, la dubuloj havas tempon por sendubiĝi.

Mi komencis mian atitunan klopodon en Bradford 700 ĉeestantoj, 34 lernantoj; poste sekvis St. Helens, 300 ĉeestantoj, 12 lernantoj; Harrogate, 900 ĉeestantoj, 60 lernantoj; Hull, 600 ĉeestantoj, 48 lernantoj; kaj, laste sed ne malplej grave, Edinburgh, 1,000 ĉeestantoj, 200 lernantoj.

La morala rezultato de tiu kvinsemajna laboro estas ne malŝatinda, ĉar, krom la vere flata entuziasmo de grandaj aŭdantaroj ĉe la enkondukaj paroladoj, oni devas memori, ke ĉie la ĵurnaloj multe kaj favorege priparolis la aferon; plue, ni povas esperi, ke la nombro da lernantoj, kiu aliĝis al la semajna kurso, estas superata de la nombro da konvertuloj, kiuj intencas lerni la lingvon private aŭ en la ordinaraĵ kursoj. Tion mi deprenas de la fakto, ke en ĉiu urbo mi vendis multe pli da lernolibroj, ol mi havis da studentoj, ĝenerale 2-3 fojojn pli; sed la financa rezultato en la kvar unuaj lokoj estas bedaŭrinde ne tiel kontentiga. Oni ne forgesu, ke la elspezoj ĉiaspecaj estas tiel grandaj, ke malpli ol 100 studentoj en ia urbo kaŭzas monperdon. Tamen, tiuj, kiuj aliĝis al la tuta kurso en ĉiu urbo montriĝis tiel entuziasmaj, ke mi ne povas dubi pri la fina financa sukceso de la afero. Kuraĝigan pruvon pri tio donis Darlington, Middlesbrough kaj Stockton en la printempo, kaj Edinburgh en Oktobro.

Estontaj "Esperantaj Semajnoj" estas aranĝitaj: Okt. 28an ĝis Nov. 1an, NEWCASTLE; 4-8an Nov., WISBECH; 11-15an Nov., LUTON; 18-22an Nov., BEDFORD; 9-13an Dec., DOVER. Por la organizado de la Wisbech'a kurso Fratino Peckover, fratino de Lord Peckover, memvole oferis £5! Iru kaj faru same! Ĉiam antaŭen!

A. CHRISTEN.

Serial Lessons in Newspapers. — Dr. O'Connor informs us that lessons prepared by him are now appearing in *The South Wales Argus*, *Manchester City News*, *Dumfries Standard*, *Wells Journal*, *Somerset and West of England Advertiser*, *Munster News*, *Uttorxeter New Era*, and *The Bournemouth Observer*.

ALILANDAJ SCIIGOJ.

Ameriko.—La *Evansville Courier* anoncas, ke la "Indiana" Asocio, kiu antaŭ ne longe ne ekzistis, nun kalkulas 500 membrojn. La energia prezidanto estas S-ino Stoner. La Amerika Esperantista Asocio, kiu nun havas kelkcentojn da anoj kaj tridek kvin grupojn, decidis starigi ekzamenon por la "Atesto pri kapableco," kaj la *Philadelphia Esp. Society* ĵus preparis ekzamenan demandaron por la "Atesto pri lernado"; sekretario, E. Clive Hammond, 1711, Summer-street. Kiam ni vidas tian grandan sukceson en Ameriko, kaj ankaŭ egalan sukceson en Japanujo, ŝajnas kvazaŭ la Eŭropaj nacioj devas uzi ĉiujn siajn fortojn, se ili ne volas cedi la plej altan rangon en la Esperantista movado al niaj plej malproksimaj amikoj.

Brazilujo.—La unua Brazilia Kongreso de Esperanto (Julio 12-19) estis honorata per la ĉeesto de la Ministro por Internaj Aferoj, kiu prezidis la malferman kunsidon. Oni starigis la plenan regularon de la "Brazilia Esperantista Ligo," kiu estonte funkciados rilate al ĉiuj naciaj aferoj. Tiamaniere, sub la plej esperplenaj aŭspicioj la Brazilia Ligo eniras la rondon de la aliaj naciaj societoj.

Danujo.—En Odense'o, kie antaŭ Julio ne troviĝis unu Esperantisto, nun estas unuigo, kiu enhavas 100 membrojn, dank' al klopodoj de S-ro kand. mag. Carlsen. S-ro Vald Petersen, estro de la komerca lernejo, malfermis la pordojn de la lernejo al la mondlingvo, kaj baldaŭ la seminario sekvis la bonan ekzemplon de la lernejo.

Francujo.—Cent dudek kvin delegitoj el diversaj anglaj urboj vizitis Lionon (Lyons) kaj estis kvin tagojn inde gastigitaj de la urbestro. La sola ombro sur okazo alie gaja kaj ĝuebla estis la lingva malfacilaĵo, kiun aro da plej bonaj tradukistoj ne povis tute forigi. Lord Provost Gibson, urbestro de Edinburgo, ĉe intervidiĝo inter la delegitoj kaj la Liona Esperantista Grupo, anoncis, ke li lernos la lingvon kaj laŭpove favoros la Esperantan movadon. La francaj farmaciistoj komencas internacian laboron preparante teĥnikan vortaron. La franca komitato estas S-ro Boison (prezidanto de la Ĝenerala Sindikato de Francaj Farmaciistoj) kaj S-roj Peloille, Série kaj Rousseau. Ni eksciis kun plezuro, ke la grava ĉiutaga gazeto de la fame konata polemikisto Henri Rochefort, *L'Intransigeant*, de nun publikigas regule artikolojn en Esperanto. Ĉiu Esperantisto, kiu abonas la gazeton, ricevos senpagan premion. La redakcia adreso estas: 142, rue Montmartre, Paris.

Germanlingvaj Landoj.—BAD NAUHEIM.—Post la kongreso, D-ro Zamenhof restadis kelkan tempon tie ĉi por uzi la sanigajn akvojn. Dum festeno en la bela salono "Teichhaus," parolis D-ro Fulda, S-ro Mangelsdorf kaj D-ro Strecker. D-ro Zamenhof esprimis sian ĝojon pri ekzisto de grupo en la fame konata banejo. Poste 60 personoj vespermanĝis en "Teichhaus" kaj laŭ propono de D-ro Mybs la ĉeestantoj garantiis 500 markojn por la venonta kongreso en Germanujo. Antaŭ ol finiĝis la monato Oktobro sumo de 3,000 markoj estis garantiita.

La FRANKFURT'a grupo havis la grandan plezuron akcepti D-ro Zamenhof la 15an de Septembro. S-ro Kŭchler prezidis kaj Prof. Staudinger faris spritan paroladon pri la taŭgeco de Esperanto ne nur por la ĉiutaga vivo sed ankaŭ por la scienco. D-ro Zamenhof en entuziasmiga parolado esprimis sian grandan ĝojon pri la videblaj progresoj de Esperanto en Frankfurt dum la pasinta jaro. "Germanaj Esperantistoj

ne maltrankviliĝu pro la nun tre vivaj atakoj kontraŭ nia lingvo." "Ne estis alie en Francujo, kiam tie Esperanto komencis disvastiĝi." "Kun fido kaj espero la Germanoj preparu la kvaran kongreson!" Ĉeestis ankaŭ S-ro Gaston Moch, reveninte de la Pacifista Kongreso en München, kie oni atingis decidojn tre favorajn por Esperanto. D-ro Hanaŭer kore salutis la eminentan Esperantiston al kies klopodoj oni precipe ŝuldas la diritajn decidojn. S-ro Moch respondis per elokventega parolado, kiu ekvekis la plej grandan intereson.

MUNĤENO—La 16a Internacia Kongreso Pacifista, en sia ferma kunsido, la 14an de Septembro, akceptis tri gravajn proponojn pri Esperanto:—

1. La kongreso aŭdis kun kontentego, ke tridek kvin pacsocietoj sciigis la "Internacian Oficejon en Berno," ke ili estas pretaj korespondi esperante. La kongreso rekomendas tiun ĉi ekzemplon al la aliaj societoj kaj esprimas la deziron, ke en estonteco tiuj societoj, kiuj korespondas esperante, estos stelsignataj en la listo de la societoj por pacmovado.

2. Rilate al la deziroprimo akceptita de la unua Mondpakongreso (koncerne internacian helpolingvon) kaj la deziroprimoj akceptitaj de la 9a kaj de la 14a kongreso, la 16a kongreso esprimas la deziron, ke Esperanto estu instruata en la lernejoj kiel internacia helpa lingvo, kaj ke la Berna Oficejo sciigu tiun ĉi deziron al la registaroj.

3. Por malmultigi la grandajn malfacilaĵojn kaj tempoperdojn, kiuj naskiĝas al la kongresoj internaciaj per la diverseco de la lingvoj kaj kiuj, malgraŭ ĉiuj aliformadoj de la reguloj ĝis nun akceptitaj, tiel peze ŝarĝas la Pakkongresojn, la kongreso decidas, ke de la proksima kongreso Esperanto povas esti uzota dum la kunsidoj (kaj ke la paroladoj ne farataj en Esperanto nur estos tradukataj en tiun ĉi lingvon).

La du unuajn proponojn la kongreso akceptis kun granda plimulto. La tria propono, farita de la Profesoroj A. Schmidt kaj W. Förster, kaŭzis grandan disputon, ĉar la reguloj de la kongreso per ĝi estus ŝanĝotaj. S-ro Molenaar estis granda kontraŭulo, proponante, ke oni restu neŭtrala rilate al la elektota lingvo, sed Prof. Förster bonege respondis, S-roj Moscheles, Moch kaj G. Arnhold ĝin forte subtenis. Fine S-ro Lafontaine konsilis voĉdoni pri la propono en du partoj. Oni akceptis la unuan parton ĝis "dum la kunsidoj" kaj malakceptis la duan. La granda kongreso de la Esperanta afero estas do klare videbla, la Esperantistoj povas esti kontentaj. En la daŭro de la kongreso ne pasis unu festo aŭ kunsido, en kiu oni ne aŭdis la vorton, Esperanto. Ekzemple, je la granda festo en la "Münchener Kindelkeller" antaŭ preskaŭ 5,000 personoj S-ro Gaston Moch paroladis por Esperanto kun granda aplaŭdo. Dum festa ekskurso la Dresdena delegito disdonis du cent diverslingvajn ŝlosilojn, kiujn oni atente studis.—*El "Lingvo Internacia" kaj "Germana Esperantisto."*

Hindujo.—La sekretario de la Esp. grupo en "Surat" sendas la ĵurnalon nomata *Apakshapata* aŭ *The Impartial*. La redaktoro estas D-ro Dinshah Ghadiali, kaj li nun apartigos kolonon por Esperanto. Aliparte, la ĵurnalo estas redaktita angle kaj "gujerate." Kiel angloj eble ni devas iom krieti sub la senkompataj batoj de la angla parto, kiun la redaktoro nomas "Our Golden Whip" (nia ora vipo), sed alveninte al la Esperanta parto ni povas ree sin senti en amika interkonsento. Per *La Stelo de l'Oriento*, eldonata de la *Esperanto Society of India*, ni ekscias, ke grupo estas

organizita en Naini Tal de S-ro Oertel, kiu autaŭne tiel bone laboradis en Agra; ankaŭ en Roorkee oni fondas grupon, dank' al la klopodoj de nia fervora amiko Kolonelo H. H. Hart, el Srinigar, Kaŝmiro. La grupoj en Agra, sub la direkto de S-ro Smith, kaj en Rawalpindi, sub la direkto de Kapitano Tacchi, kviete progresadas. En Travancore, Pastro Emlyn ankoraŭ propagandas entuziasme.

Malta.—La *Malta Herald* enhavas longan raporton pri la sukcesega festo, koncerto kaj ekspozicio, kiu okazis en la "Concert Hall" ĉe "Sliema." Oni povas kore gratuli D-ron Busittil (Prez.) kaj S-ron Tancred Gouder (Vic-prez.) pri la granda sukceso. La okazo estis la XX-a datreveno de la publikiĝo de Esperanto. Pli ol 500 personoj ĉeestis, vigle interparolante kaj demandante klarigojn pri la propagandiloj al ili disdonitaj. Aperis ankaŭ en sama gazeto, interesplena angla traduko de la "Historio de Esperanto" el la gazeto "Esperanto," farita de D-ro Busittil.

Hinujo.—Laŭ eltranĉaĵo el la *South China Morning Post* sendita de Staba Serĝento W. Ruse, la altranga Kantona Ĥino, Lia Ekscelenco Tang Shao Yi interesiĝas pri Esperanto. Vere estas, ke Lia Moŝto tute ne kutimas montri sin afabla rilate al okcidentaj novaĵoj, sed dum siaj veturadoj ŝajne li interesiĝis pri la utilaĵoj de nia lingvo kaj aĉetis leg-kaj lerno-librojn.

Svisujo.—La 21an kaj 22an de Septembro okazis en Berno, kun plena sukceso, la 5a ĝenerala kunveno de Svisa Esperantista Societo (S.E.S.). La sabaton posttagmeze estis dediĉata al la ekzamenoj por supera diplomo de Esperanto, la unuaj, kiuj organizis S.E.S. La provoj konsistas el traduko de franca teksto en Esperanton; la verko de Esperanta rakonto laŭ altrudita temo; la lego kaj traduko de Esperanto paĝo, sekvata de interparolado pri ĝi kun la ekzamenisto; provaj demandoj por eltrovi la konon de la kandidato pri la historio kaj nuna stato de la lingvo; kaj, fine, la ekzamenato devas fari praktikan lecionon, por montri sian kapablon instrui Esperanton. Dek du el la dek kvin kandidatoj, kiuj sin prezentis, akiris la deziritan diplomon kaj, pro tio, havas la rajton organizi ekzamenojn por la "Atesto pri lernado" en siaj propraj urboj. La dimanĉon, sub la prezido de Pastro Schneeberger, prezidanto de S.E.S., okazis la ĝenerala kunsido, kun diversaj oficialaj raportoj, reelektado de la ĝistiam komitato, parolado de S-ro R. de Saussure pri la helpa monsisistemo, k.t.p. Post la kunsido gaja tagmanĝo kunigis la samideanojn, kiuj finis la feston promenante kaj vizitante la vidindaĵojn de la svisa urbo.—*"Lingvo Internacia"* kaj D-ro Renard.

Samos (Azia Turkujo).—S-ro A. Stamotiades, la prezidanto, sciigas al ni, ke la Esperantista Societo tie ĉi fine recevis la oficialan aprobon de la nova Princo de Samos, lia moŝto Georgo Fil Georgiades. La sekretario estas S-ro Herakles N. Nikolaidis, "eforo," t.e. konsulo, Raoul Domino, mara agento. Ni esperas, ke de nun la malkompreniĝo pri la societo, nome, ke ĝi okupas sin je nova religio, k.t.p., ĉesiĝos kaj tiel la societanoj povos ree kolektiĝi libere, sen timo esti prenitaj kiel "herezuloj aŭ ribeloj."

Ceylon.—La urbo Galle nun havas Esperantistan Societon, fonditan en la mezo de la monato Septembro. La prezidanto estas S-ro F. H. de Vos, la sekretario S-ro E. Gooneratne.

Kanado.—La unua kunveno de la Toronta Klubo Esperantista okazis la 21an de Septembro, kiam ĉirkaŭ 25 klubanoj de lasta jaro, kune kun 25 sciemuloj, kunvenis en "Beacon Hall, Forum Building." Oni aranĝis kurson, kiu komenciĝis la sekvantan sabaton. La tre konata firmo, Vannevar kaj Kompanio, nun vendas Esperantajn librojn kaj havas, ekstere de sia magazeno, grandan surskribaĵon anoncanta la vendon. Tiu ĉi firmo estas fama pro siaj kolegiaj kaj universitataj libroj. Oni atendas grandan sukceson en Toronto tiun ĉi vintron kaj esperas povi havi du klasojn antaŭ la printempo.

Tutmonda Disvastiĝado de Esperanto.—Kiam malamikoj diras al ni "Via afero ne povas atingi sukceson," ni havas argumenton, kiu estas multe pli konvinka, ol ia teoria argumento, nome: "Nia afero jam sukcesis kaj ĉiutage faras pli grandan sukceson." Jen tabelo oficiale eldonita de la Esperantista Centra Oficejo, Parizo.

	Januaro, 1905.	30 Junio, 1907.
Ĉiuspecaj Esperantaj Societoj	.. 188	.. 639
Profesiaj kaj fakaj societoj	.. 8	.. 61
Esperanta gazetaro	.. 22	.. 38
Naciaj gazetoj, havantaj kronikojn en Esperanto	.. 8	.. 19
Kongresoj, kiuj akceptas aŭ rekomendas la uzon de Esperanto	.. 2	.. 11
Societoj, kiuj korespondas en Esperanto	.. 0	.. 40

Esperplena ankaŭ estas la fakto, ke oni povas vidi je la fino de ĉiu duonjaro, ke ne nur la nombroj fariĝas pli grandaj, sed ankaŭ la proporcia akcela movado rapide pligrandiĝas. Ni povas esti fieraj pro tio, ke Granda Britujo povas kalkuli 103 Esperantistajn societojn. Inter la aliaj nacioj nur Francujo (kalkulante 156) hodiaŭ superas nin. La tria honora loko apartenas al Nord-Ameriko, kie ekzistas 52 societoj, sed rilate al la akcela proporcio la plej alta loko apartenas al ĝi, ĉar ili komence kalkulis nur 3. En tiu ĉi amika konkurso Hispanujo montras sin inda konkuranto, ĉar, dum la diritaj jaroj, la nombro de la hispanaj societoj kreskis el 3 ĝis 40. Plue, en 170 urboj kaj urbegoj tra la mondo troviĝas Esperantaj konsulejoj, kies utilo al veturantaj aferistoj aŭ al turistoj estas nekalkulebla.

H. W. S.

ESPERANTISTA VILAĜO.

Al la Redaktoro de THE BRITISH ESPERANTIST.

Je la 15a kaj 16a de Aŭgusto, 1907, okazis, en la Guildhall, Cambridge, du kunvenoj, en kiuj prezidis Profesoro C. Aymonier, el Paris, por starigi vilaĝon kiel Esperantistujon. Oni elektos belan kaj taŭgan vilaĝon en la proksimeco de la 1908a kongresurbo, kie Esperantistoj el ĉiuj landoj povos pasigi siajn libertempajn monatojn, per interparolado, k.t.p., kiu perfektigos ilin en la praktikado de la lingvo. Poste mi skribos detalojn pri la projekto.

Nun mankos mono por la dissendado de cirkulerojn, k.t.p. Ĉu iu volas doni monon por helpi tiun dezirindan projekton? Mi danke volas ricevi eĉ malgrandajn donacojn aŭ kotizaĵojn—ekz. 0.50sm. (unu ŝilingo)—por la elspezoj de tiu afero.

SIDNEY WHITAKER, M.D.

Sekretario kaj kasisto, *Waterloo, Liverpool.*

LIBRARO KAJ GAZETARO.

Imenlago, Tradukita de Alfred Bader el la Germana de Theodor Storm.—La rememoroj de maljunulo pri sia vivhistorio. Ĝi estas rakonto bone disvolvita pri la amo kaj animo de poeto, kiu maltrafas sian celon, jen en la serĉo de fragoj, jen en pli grava afero. Nur pri kelkaj punktoj ni malkonsentas la lingvaĵon de la tradukanto, kiu cetere estas bonega. Sed, se la radiko *kontrakt-* donas la sencon de interkonsento pri io farota kontraŭ valora rekompenco, kiel oni povas kompreni la frazon: "Tie ĉi li kontraktis multajn novajn kamaradigojn kun knaboj de sia aĝo"? Ĉe la frazo: "Nun ili returnis; ili ĉesigis serĉi fragojn" ni vane serĉas *kion* nome ili returnis, kaj *kiun* ili ĉesigis serĉi?—A. E. W.

Tri Tradukoj de L. E. Meier: (1) *La Monaĥejo ĉe Sendomir*, de Franz Grillparzer; (2) *Edziĝa Festo en Capri*, novelo de Paul Heyse; (3) *Ama Vivo en la Naturo*, de Wilhelm Bölsche.—Tri ĉarmaj libretoj, kiuj bone repagos la laboron de legado; tamen ni plimulte povas rekomendi ilin pro interesa enhavo, ol kiel modelojn de lingva stilo. Tiu ĉi ne estas entute malbona, kontraŭe ni trovas ĝin plejparte bona; tamen ni trovas multajn esprimojn, kiujn bedaŭrinde ni ne povas rekomendi por imitado. En tio ni ne aludas la skriberarojn kaj preserarojn, kiuj granda-nombre staras (ekz.: gojiĝante, fingero, kosento, rebeloj, konfusita, k.t.p.), sed esprimojn, kiuj ŝajnas al ni kontraŭaj al la spirito de la lingvo. Ekzemple, sur pĝ. 8. de "Monaĥejo" ni trovas duopajn komplementojn al unu sama verbo en la frazo: "la pordisto enirigis *ilin* la *vastan gastaĉambron*"; sur pĝ. 17: "Varma, mola mano ekpremis *sian*"; sur pĝ. 20: "li kaj *siaj* du filoj"; sur pĝ. 27: "ĉi ekploris kaj volis ĵeti sin antaŭ *siaj* piedoj"; sur pĝ. 45: "La tempo de vespermanĝo alveninte, Starsenski diris, ke . . ." k.t.p. Kelkaj vortoj strange uzataj ankaŭ eble maltrankviligus nespertan leganton, kiel ekzemple: "tiu ĉi ĝustatempe estis *pruvinta donacema* kontraŭ li"; "'Frato!' *intermitigis* la monaĥo," k.t.p.—A. E. W.

Naŭlingva Etimologia Leksikono de la Lingvo Esperanto, de Louis Bastien.—Diras la aŭtoro: "Tiu ĉi laboro estas vere neperfekta." Tiom pli bone, ĉar ni opinias, ke la aŭtoro pli zorgas pri la *fidindeco*, ol pri la *pleneco* de sia verko. Por tiaj verkoj la esperanta literaturo havas sufiĉegon da loko! La libro estas aranĝita laŭ la alfabeto ordo de la Esperantaj radikoj troveblaj en la *Universala Vortaro*, kaj kontraŭ ĉiu radiko, en kolonoj dediĉitaj al ok naciaj lingvoj (latina, franca, itala, hispana, portugala, germana, angla, rusa) oni enskribis la samsencan vorton, kiam en tiu ĉi sin retrovas la esperanta radiko; se ne, oni penis serĉi nacian vorton enhavantan tiun saman radikon, kiam en tiu ĉi oni povas pli-malpli trovi la sencon de la esperanta radiko. La verko nek pretendas nek celas difini la akceptitan signifon de niaj fundamentaj vortoj, sed ĝi praktike elmontras la veran internaciecon de niaj elementoj, pravigas la sciencon metodon de la elpensinto de nia lingvo, instruas pri la principoj konvenaj por tiuj, kiuj havas okazon serĉi novajn radikojn, prezentas interesegan materialon por tiuj, kiuj jam interesigas pri filologiaj demandoj, aŭ kiuj, kiel instruantoj, devas kvietegi la scivolecon de siaj lernantoj, kaj konstante rememorigas la leganton pri la esenca parenceco de la homa familio. Se ĝi estas "neperfekta," tiu konfeso mem ĉe la aŭtoro.

espereble kondukos al ĝia estonta perfektigado per la helpo de ĝiaj kleraj legantoj.—A. E. W.

La Faraono, de B. Prus, tradukita de K. Bein el la pola lingvo, unua volumo.—Nur legi tiun ĉi novelon estas legi en la antikva historio de Egiptujo; legi ĝin atente estas vivi inter la antikvaj egiptoj kaj miksiĝi en ilia ĉiutaga vivo, kompreneble sen la privilegio meti al ili scivolemajn demandojn, tamen sen la deviĝo suferi kun ili la tiranecon de la regnestro kaj egale sen zorgo pri malplena regna kaso, pri minacantaj eksterlandaj malamikoj kaj pri internaj intrigoj. Kvazaŭ per siaj propraj okuloj oni rigardas la lokojn, personojn kaj agojn de tiu ĉi drama prozopoezo; oni ĉeestas en la kunsidoj de princoj kaj en la sekreta konklavoj de pastroj; oni simpatias en la malfacilaj situacioj de la kronprinco kaj en la malgaja sorto de la depremita kamparano. Ĉion oni rigardas de kelkaj vidpunktoj, de alte, de sube, ambaŭflanke kaj eĉ dorse. Tiun ŝajnon de realeco sentatan de la leganto li ŝuldas ne sole al la aŭtoro, ĉar grande partoprenas en la plezuriga iluzio la lerteco de tradukinto, kiu tiel bone scias fleksi al sia volo la ekzistantajn provizaĵojn de nia lingvo. Cetere li donacis al ni kelkajn tre utilajn novajn vortojn, pri kies ĝenerala akcepto la praktika verdikto de la esperantistaro montros la sorton, unuatempe per diskutado, sed fine kaj efektive per la simpla fakto de uzado aŭ neuzado.

Vortojn, kiuj propre apartenas al la historia epoko aŭ aŭ Egiptujaj lando kaj moroj, ni trovas la sekvantajn: **aŭtohtona** (7, 36); **feniolo** (56, 3); **ĥamelno** (34, 34); **katarakto** (83, 21). Tiu ĉi vorto ŝajne havas propran rajton, ĉar en antikvaj tempoj oni kreis ĝin precize por nomi la kataraktojn de la Nilo, tamen en Esperanto ĝi havis ĝis nun nur la medicinan signifon. Ŝajnas al ni, ke la duobla signifo neniel povas naski embarasojn; **kuĉero** (158, 21; eble preseraro por *kuŝero*, ceremonia preparisto de manĝaĵoj); **kuŝera** (63, 7); **mago** (146, 12); **nomarĥo** (9, 13); **nomeso** (59, 7); **paraŝito** (75, 35); **plilono** (38, 15); **psilo** (137, 5); **utono** (18, 22).

Novajn vortojn ĝenerale uzeblajn ni trovas: **allanco** (149, 3); **avanco** (47, 20); **ballisto** (19, 6); **baobabo** (24, 1); **dekado** (84, 36; 124, 11; 132, 29; ĉiukaze laŭ la franca senco: *deko da tagoj*, ne laŭ la angla: *deko da jaroj*); **fakelo** (39, 25); **fono** (5, 22); **incenso** (8, 8); **inkrusti** (50, 9; ankaŭ trovebla en la *Vocabulaire Technique* de Ch. Verax); **irigacio** (124, 31); **jura** (90, 2); **konkubino** (40, 15); **libertinismo** (99, 1); **marodero** (13, 7); **megero** (t.e. *furio*, 117, 27); **oponi** (66, 15; 67, 25; 81, 18); **prestigo** (81, 13); **seno** (62, 21; 114, 26); **seneso** (154, 5; sed kian kreskaĵon ĝi nomas?); **sikombro** (10, 37); **spektatoro** (12, 22; kial ne *rigardanto*?); **transversa** (19, 11; ankaŭ en *Vocabulaire Technique*).

Vortoj, al kiuj la tradukinto donis signifon pli aŭ malpli novan: **etaĝo** (kiel mezuro de grandeco, 6, 39); **fanatiko** (por *fanatikulo*, 131, 13); **gruo** (la aparato, 13, 34. La vorto *organo* estas jam proponita.); **nobla** (eble preseraro por *nobela*, 50, 8; 98, 9); **pupilo** (52, 14, spiono; 142, 8, sendito; 147, 32, disciplo; tamen en *Universala Vortaro* ĝi rilatas nur la okulon); **si** (84, 36); **spektro** (146, 31; sendube erareto por *sceptro*).

Vortoj, en kiuj la tradukinto malsatis malnove akceptitajn radikojn, farante novajn. Kredeble kelkaj el ili estas nur preseraroj: **aristokrati-**, 150, 37;

157, 13 (*aristokrat-*); **drahm-**, 36, 16 (*drakm-*); **Egipto**, 5, 1 (*Egiptujo*); **farin-**, 117, 25 (*farun-*); **inva-**, 10, 13 (*invad-*); **legion-**, 163, 3 (*legi-* en *U.V.*, tamen *legiono* aperas en "La Rabistoj"); **mum-**, 18, 22 (*mumi-*, tamen *mum-* aperas en Vortaro de Beaufront); **reviz-**, 80, 27 (sed **revizi-** en 190, 13); **sakrileg-**, 170, 40; 193, 34 (*sakrilegi-*); **skorpion-**, 103, 33 (*skorpi-* en *U.V.*); **tombi** anstataŭ **fali**.

Vortoj, kiujn kelkaj amikoj jam traktis, kiel *novajn*, tamen troveblaj en konataj lokoj, tial la respondeco ne restas ĉe la nuna tradukinto. Ekzemple: **ekscelenco** staras en *Universala Vortaro*; en *Fundamenta Krestomatio* kaj en diversaj vortaroj ni trovas: **aŭdienco** (*F.K.* 99, 29; 103, 26); **aŭtomate** (*F.K.* 131, 25); **faraono** (*F.K.* 353); **sarkasma** (*F.K.* 84, 22); kaj en la *Wörterbuch Esperanto-Deutsch* ni trovas *alarma*, *antagonismo*, *apliki*, *asisti*, *asketo*, *aspekto*, *aŭtentika*, *avangardo*, *breĉo*, *ekonomo*, *eskorti*, *halucinacio*, *hidraŭlika*, *horoskopo*, *invadi*, *kabalo*, *kario*, *krizalido*, *malakito*, *nektaro*, *obelisko*, *orta* (de kiu: *ortangula*, *ortilo*), *paniko*, *papiruso*, *pioĉo*, *portiko*, *revizio*, *rezigni*, *satrapo*, *silueto*, *socio*, *ŝoseo*, *tabureto*, *tamarindo*, *teritorio*, *togo*, *unika*, *verando*.

Ni sopiras al la dua volumo.—A. E. W.

The International Language. By W. J. CLARK, M.A. (Oxon.), Ph.D. (Leipzig), *Licencie-ès-Lettres, Bachelier en Droit* (Paris). 205 pp. Long Primer. Price 2s. 6d. net. Published by J. M. Dent.

In these days of progress many volumes must necessarily pass unnoticed, but we are glad to note that the above work has been very favourably—as well, of course, as unfavourably—reviewed by our contemporaries. Issued under independent auspices, the book will do much to attract the intelligent public to the consideration of the international language problem. The book appeared just at the opening of the Cambridge Congress. The scope of the work is great, and the author has thoroughly probed his subject, and we recommend our readers to possess the volume. The style is interesting, convincing and breezy almost to unconventionality. One suspects the author of more than a passing acquaintance with life on the other side of the herring pond. First, treating the theme in the abstract, utility and practice are dealt with in turn. Thence, in logical sequence, the pros and cons are disinterestedly considered, with the inevitable conclusion that a solution is imperatively called for, and that Esperanto holds the field. A succinct grammar and synopsis of *La Lingvo* precede a rather long but nevertheless interesting allegory in parallel columns.—H. B. M.

The "Word of the Cross" in Esperanto.—Mr. H. M. Reade, 39, Cromer-street, Leicester, has distributed about 5,000 copies of the "Word of the Cross," translated into Esperanto, among the delegates assembled at the third International Esperantist Congress at Cambridge. The little Gospel messenger was readily accepted, and was much appreciated by the delegates.—*Christian*.

Aliaj Novaj Verkoj ricevitaj, krom tiuj signitaj per steleto en Prezaro.—*Morala Edukado de la popola infano*, de S-ino Baronino de Ménil (en la lingvoj franca kaj Esp.), kun multaj fotografaĵoj, 1s., 0.50 Sm.; *Senkompara Regiono por Turistoj* (North-Eastern Railway Company's Guide, Esp. and Engl.), ilustr. gvidlibro, senpage ĉe The Chief Passenger Agent, Department A, N.E. Railway, York; *Skotlanda Pejzaĝo*, ilustr. gvidlibro, 6 pencoj, 0.25 Sm., ĉe Higgle kaj Ko., Rothesay, Glasgow; *La Departemento*

Ain (Francujo), ilustr. gvidlibro; *Le Veley*, ilustr. gvidlibro, ĉe Presejo Peyriller, Rouchon et Gamon, 23. Boulevard Carnot, Le Puy (Francujo); *Du Mirindaĵoj* (*Le Mont St. Michel et L'Esperanto*), ilustr. gvidlibro, 0.75fr., ĉe Elie Galard, 24, Rue de Brissac, Angers (Francujo); *An Experiment in Esperanto*, being reprint of the remarkable articles written by a learner which appeared in *The Auckland Times*, by Rev. W. J. Wingate, price 1d.; *Akcia Kompanio Consett Feroŝfabrika* (Consett Iron Company, Consett, Durham), Katalogo, Esperanta eldono; *La Episkopo de Londono pri Misioj al la Judoj*, ricevebla ĉe 58, Bodney-road, Hackney, London; *La Parolo de la Kruco*, senpage ĉe H. M. Reade, 39, Cromer-street, Leicester; *Knabina Kolegio en Saumur*, ilustrita prospekto de Akademio de Rennes, Saumur, Francujo; *Wat is Esperanto?* door H. Blok, prijs 5 cents, ĉe Unua Amsterdama Societo Esperantista; *Lernolibro de la natura Stenografio Gabelsberger*, alfarita al Esperanto de G. Christoffel, Brunsvigo; *Doce Lecciones del idioma Esperanto* de Grupo Espista de Montevideo, 50 centavos (0.90 Sm.); *Die Weltsprachen-Bewegung*, von Dr. W. Borgius, 0.40 Sm.; *Por la dua Haga Konferenco* (opinioj, projektoj, proponoj), elekto farita de la Internacia Instituto de Paco, tradukis R. Laisney kaj Gaston Moch, 0.50 Sm.

Filipina Esperantisto (Aŭgusto).—Ni aklamas plezure tiun ĉi unuan numeron de monata gazeto el la Filipinaj Insuloj (Philippine Islands). La naskiĝo de nova gazeto estas ĉiam por ni fonto de ĝojo, precipe kiam ĝi okazas en malproksima lando orienta, ĉar tio montras, ke la disvastigado de nia lingvo ne estas limigita per Eŭropo sola, sed, ke ĝi grade ampleksas la tutan terglobon. La ĝenerala aspekto kaj formo de la gazeto ne senkreditigis ian landon, kaj ni korege gratulas niajn amerikajn samideanojn pri ilia entrepreno. La gazeto estas la oficiala organo de la *Philippines Esperanto Association*, kaj estas sendata senpage al ĝiaj anoj. En tiu ĉi numero troviĝas mallonga klarigo de la gramatiko, komenco de serio da lecionoj kaj kelke da bonaj ekzemploj kun hispana traduko, ĉar, kompreneble, la hispana lingvo estas tre parolata inter la filipinoj. Troviĝas rubriko por korespondado.—G. C.

Finna Esperantisto (N-ro 5a, Aŭgusto).—Tiu ĉi estas skribmaŝine skribita. Ĝi havas 4 paĝojn, kaj ĝia enhavo estas plejparte pri lokaj aferoj. Ni esperas, ke ĝi baldaŭ pligrandiĝos kaj aperos sub preslitera formo.—G. C.

La Saksa Esperantisto (Julio, Oktobro).—La redaktoro de tiu ĉi novnaskita gazeto estas S-ro F. Stephan, unu el la aŭtoroj de la traduko de la Evangelio laŭ S. Mateo. La gazeto nune estas malgranda, konsistanta el 4 paĝoj. Sendube ĝi pligrandiĝos. Ni korege deziras al ĝi plenan sukceson. Enhavo:—"La Esperanta Movado," "Miksaĵoj," "Oficialaj Sciigoj de la Saksa Turinga Esperantista Ligo," "Mia Unua Vojaĝo tra la Aero," "Anekdotoj," "Proverboj," k.t.p.—G. C.

Verda Stelo (16a de Septembro).—Tiu ĉi, la unua numero de nova gazeto, estas la organo de la *Centra Meksika Esperantista Societo*. Ni jam anoncis, en tiu ĉi monato, la naskiĝon de ĵurnalo el la Oriento, kaj nun ni ĝojas sciigi alian el la Okcidento; ni devas, tamen, atendi ĝis oni eltrovos la Nordan kaj Sudan Polusojn, antaŭ ol povi anonci gazetojn el tiuj mal-

varmegaj regionoj; sed, sendube, nia lingvo siatempe ilin atingos! La gazeto estas skribita esperante kaj hispane. Enhavo:—"Nia Programo," "Los Dias de la Patria," "La Akademia Zamenhof," versaĵo, "Kiam Nefloras la Siring'," esperantigita de Ramon Limones, "Anekdotoj," k.c. Ni kore deziras, al tiu ĉi nova gazeto, ĉian sukceson.—G. C.

Helpa Lingvo (Aŭg., Sep., Okt.).—Oficiala organo de Danujo. Enhavo:—"La Kongreso en Kejmbrigo," kun ilustraĵoj. Inter la "Notetoj de Danaj Kongresanoj," troviĝas tre kuraĝiga letero de la al ni konata dana Esperantisto, S-ro K. Bendix, kiu diras, ke li observis en Kejmbrigo, ke oni parolis nian lingvon pli rapide, pli klare, kaj pli nature kaj sprite, ol ĉe la dua kongreso en Genevo. En la oktobra numero troviĝas "Paroladeto de D-ro Zamenhof en Londono," tre interesa "Intervjuo kun Kolonelo J. Pollen," de I. P. G., "Esperanto en Danlando," k.t.p.—G. C.

Internacia Scienca Revuo "Kongresa Numero" (Aŭgusto).—En tiu ĉi numero troviĝas tre utila "Internacia Mona Tabelo," por aliformigi internacian monvaloron en nacia. Per tiu ĉi tabelo de la mon-sistemo, elpensita de S-ro de Saussure, oni vidas, ekrigarde, la monvaloron de la moneroj de naŭ diversaj nacioj. Pri tiu ĉi sistemo troviĝas ankaŭ artikolo "Pri la Internacia Helpa Mono" de S-ro Gaston Moch, en kiu li proponas aliajn metodojn laŭ la sama celo, kaj la respondo de S-ro de Saussure al tiuj ĉi proponoj. "Horkalkulo," de D-ro Vallienne. En tiu ĉi artikolo la aŭtoro traktas pri internacia horo, kaj por efektiviĝi sian celon, ne vundante la rajtajn ofend-sentemojn de nacioj, li elektas, kiel solan meridianon, tiun, kiu pasas tra la Behring'a Markolo, kun kiu rilatiĝus la 24 horoj de la tago. Li donas diagramon de horloĝo, havanta du cirklojn kun 24 ciferoj, anstataŭ 12; la ekstera cifercirklo nemovebla, estas por montri la *mondan* horon; la alia (intera), movebla kaj turnebla ĉirkaŭ sia akso, por ke ĝi estu lokata montri la *nacian* horon. "Historio Biblia," pri apokalipso kaj astronomio, de S-ro N. Morozov, tradukita el la Rusa, de N. Kabanov. "Al la Psikologio de la Eldiroj de Atestantoj," de D-ro K. Siegel, tradukita el la Germana de M. P. Kaŭs. "Horloĝaĵo ebliganta determini la horon de diversaj punktoj de la terglobo," de S-roj E. kaj L. Gagnebrin, el *La Revue Polytechnique*, tradukita de T. Rousseau. "La interagado inter la vagonrado kaj la relo," laŭ parolado havita ĉe la *Institution of Civil Engineers*, raportita de A. E. Wackrill. (Septembro).—"Sukcesoj de Elektromia Industrio," de Stan. Kamaryt; "La Sanigada Stato de Rio-de-Janeiro en 1906," de D-ro Bulhoens-Carvalho; sekvo kaj fino de "Volo, Libero kaj Moralo," de Maks. Kassovic, tradukita de M. P. Kaŭs; sekvo kaj fino de "La Ĝeneralaj Kondiĉoj de la Deveno de Degenerantaj Familioj," de N. Kabanov; respondo de D-ro Vallienne al la artikolo de D-ro Melin pri "La Evolucio de la Religia Ideo." Sub "Notoj kaj Informoj" troviĝas rimarkoj pri "La Nova Helioskopo," de P. A. Colzi; "Nova Materio por Mikroskopaj Detranĉaĵoj," de A. Herzog; "Ŝanĝado de la Koloro de la Rano," de W. Wischhoff. En la rubriko, "Korespondado," troviĝas kelke da interesaj komunikaĵoj pri "La Unuoj de la Metrosistemo," kaj la vortoj "multipliki, dividi," k.t.p. (Oktobro).—Tiu ĉi numero enhavas tre belan portreton de Generalo H. Sebert, unua prezidanto de la *Internacia Scienca Asocio*

Esperantista; artikolojn pri "Fortigita Cementaĵo kaj ĝiaj Uzoj," de T. J. Gueritte (Newcastle-on-Tyne); "La Moderna Teorio de Elektra Kondukeco," de F. M. kaj F. P. Sexton (Kingston-on-Thames); "Senbirda Tero," de Rachael de la Rive (Genevo); tri kritikoj pri "Apokalipso kaj Astronomio," de C. W. C. Barlow (Londono), A. G. Wilson (Nebraska, U.S.A.) kaj Rev. J. Cyprian Rust (Soham, Anglujo). Tiam sekvas kelkaj tre interesaj leteroj "Pri la Internacia Helpa Mono," elpensita de S-ro R. de Saussure, kaj raportoj pri la tri kunsidoj de la *Internacia Scienca Asocio Esperantista*, kiuj okazis en Kejmbrigo la 13an, 14an kaj 15an de Aŭgusto.—G. C.

Ruslanda Esperantisto (Majo, Junio, Julio).—Sub la rubriko, "Ruslanda Federacio Esperantista," la redakcio proponas, ke oni fondu en Rusujo organiza-cion por direkti la agadon de liaj membroj, ĉar "en unuigo estas forto, en organizacio estas venko." "Diversaĵoj pri Ĝramatiko de Esperanto," de P. Kadik. Tiu ĉi estas daŭrigo de serio de tre lertaj artikoloj, kiuj aperis de tempo al tempo en antaŭaj numeroj de la gazeto. En la julia numero troviĝas "Esperanto en Ruslando" (1887a-1907a); "Apud Abrupto," rakonto de Serafimoviĉ; "La Antipodoj," originala pentraĵeto, de Helena Hempel; "Guzeppe Garibaldi" (1807a-1882a).—G. C.

La Revuo (Aŭgusto).—Daŭrigo de "La Rabistoj (tria akto) de Schiller," tradukita de D-ro Zamenhof; "Aventuroj de Daoso," de S-ino Vallienne; "La Partigo de la Tero," de Schiller, esperantigita de H. Boucon; "Rozo kaj Lilio," de Sten Bo, tradukita el la Sveda, de Einar Lindkvist; "Revo," de C. Aymonier. Sub "Antaŭ la Tria Kongreso," S-ro C. Bourlet, la klera redaktoro de *La Revuo*, priskribas sian viziton al Londono kaj Kejmbrigo, de la 15a ĝis la 22a de Junio. Sub "Respondoj," nia majstro, laŭ sia kutime klara maniero, respondas demandojn pri "onin" kaj "onia"; pri pronomo por "homo"; kaj pri la vorto "ero." (Septembro).—Tiu ĉi numero aperis la 12an de Aŭgusto, la unuan tagon de la Tria Kongreso, kaj enhavas la malferman paroladon de nia Majstro. Ĝi enhavas ankaŭ tri bonegajn portretojn de la "Trio," Kolonelo J. Pollen, D-ro G. Cunningham kaj S-ro H. B. Mudie; inter alia enhavo troviĝas la kvara akto de "La Rabistoj"; "Okazin-taĵo terura," de D. H. Lambert; "Pensoj de Henĉjo," de Anatole France, tradukita de Gaston Moch; "La Stelo de l' amo," versaĵo de A. de Musset, tradukita de G. Stroele; "Piramo kaj Thisbe," tradukita el la latina lingvo de D-ro Vallienne. Tiam sekvas la tri verkoj, kiuj gajnis la unuajn tri premiojn en la literatura konkurso de *La Revuo*, nome:—Unua premio, "La Filino de la Feinoj," esperanta fabelo, de René Artigues (Francujo). Dua, "La Kristofiguro de la Lumo," rakonto, de Vicente Inglada (Hispanujo). Tria, "Kristnaska Nokto," fabelo, de H. Hodler (Svisujo).—G. C.

Lingvo Internacia (Aŭgusto).—Enhavo: "La polisemio," artikolo pri la diversaj sencoĵ en unu vorto, de M. Bréal, tradukita de H. Muffang. "Por la Virgilia Ŝipo," versaĵo de J. Parisot. "Cu li venas," el la Bulgara tradukita de Kr. S—ev. "En songo," versaĵo de Marie Hankel. "Internacia Helpa Mon-sistemo." En tiu ĉi artikolo S-ro P. Corret klarigas, ke (1) por esprimi per *spesmi* ian monvaloron definitan per nacia mon-sistemo sufiĉas multipliki frankojn per 0.4, ŝilingojn per 0.5, k.t.p.; (2) por trovi la valoron

de sumo esprimita per *spesmiĵoj*, oni devas multipliki per 2.5 por frankoj, per 2 por ŝilingoj, k.t.p. "Parenceco de la lingvoj kaj internacieco de Esperanto," de J. Parisot. "Pri la akuzativo post alveni en . . ." S-ro R. Fanshawe donas la paĝojn kaj liniojn en la "Krestomatio," kie la radiko "*alven-*" troviĝas. Li elĉerpas tiujn ĉi okazojn el sia "Ŝlosilo de la Fundamenta Krestomatio," kiun li nun preparas. Ni kore esperas, ke tiu ĉi granda verko baldaŭ aperos, ĉar ĝi estos unu el la plej valoraj en nia lingvo. (Septembro.) — "La fosiloj," malnova franca fabelo, esperantigita de S-ro Th. Cart, kaj deklamita de li ĉe la dua teatra prezentado de la Tria Kongreso; "Hamleto." En tiu ĉi kritiko de la mondfama dramo, S-ro R. de Joyant, la verkisto, diras, ke li vere ne scias, ĉu lin ĵi allogas, la facileco de la traduko de D-ro Zamenhof, aŭ la beleco de la dramo mem; "Cu li venas?" tradukita el la Bulgara de Iv. Vazov, de Kr. S—ev.; "Ha! se oni scius skribi!" ĉarma versaĵo lerte tradukita de Sam. Meyer, el la hispana lingvo de Campoamor; "Pri la Faraono." En tiu ĉi artikolo S-ro Paul Boulet donas tabelon de vortoj uzitaj de Kabe en lia "La Faraono," kiuj ne troviĝas en la "Radikaro" de Cart; "Pri la akuzativo post 'kiel' kaj komo antaŭ tiu ĉi vorto," de Tedulo; "La Kongreseto de la Blinduloj en Cambridge," de Th. Cart. En la Literatura Aldono komenciĝas raporto pri la Tria Kongreso en Cambridge.—G. C.

Juna Esperantisto (Aŭgusto). — "La Blanka Katino," komenco de fantazia rakonto, originale verkita de Luis Carlos. "Sur Saturno." Tiu ĉi estas unu el la "Rakontoj al mia Belulino," de Jean Bach-Sisley, tradukita de S-ro L. Touchebeuf. "Ruĝa Kapuĉeto," de Ch. Perrault, esperantigita de Fabelamanto; ĝi estas adaptaĵo de "Little Red Ridinghood." Dialogo de Erasmus, tradukita de D-ro Vallienne; "Alvoko de Montano," versaĵo de H. Sentis.—G. C.

Brazila Revuo Esperantista (Aŭgusto). — "La Brazila Kongreso de Esperanto" okazis la 12an de Aŭgusto, kaj la Ministro de la Internaferejoj prezidis la malferman kunsidon.—G. C.

Eho Esperantista (monata eldono de la *Echo*, Berlino). — Inter alia enhavo, troviĝas versaĵo, "Ĉe Lemanlago," originale verkita de L. E. Meier, ankaŭ "Grandanimeco," rakonto vera de Schiller, tradukita de la sama aŭtoro.—G. C.

Germana Esperantisto (Aŭg., Sep., Okt.). — En la raporto pri la Tria Kongreso aperas bona fotografiaĵo de la germanaj Esperantistoj, kiuj ĉeestis en Kejmbrigo dum la kongresa semajno. En la oktobra numero troviĝas la okazintaĵoj post la Kongreso, nome: "La Londonaj Festtagoj" kaj la ekskursoj al Kimrujo kaj Skotlando. En la literatura aldono troviĝas "La Mensogo" (dialogo), "Letero de Goethe el Svisujo," "Proverboj," k.t.p. La gazeto publikigas nomaron de la partoprenontoj en la Kvara Internacia Esperantista Kongreso, kaj ni ĝojas vidi, ke la listo jam atingis 177 personoj, inter kiuj ni rimarkas multe da konataj nomoj.—G. C.

American Esperanto Journal (Septembro). — Tiu ĉi estas la kongresa numero, ĉar la duono da ĝi estas dediĉita al la aferoj de la Tria Kongreso. "Evangeliŝo." Tiu ĉi estas bonega traduko, de Rev. A. Krafft, Chicago (Ŝikago), ĉirkaŭ 60 linioj el la fama poemo "Evangeline," de Longfellow, la glora amerika poeto. Ĝi pruvas ke Esperanto estas adaptebla al la heksametra ritmo.—G. C.

Tra la Mondo (Aŭg.-Sep., duobla numero). — "Mia Patrujo." Tiu ĉi estas tre interesa artikolo, kun ok fotografiaĵoj, pri Aŭstralio, de P. Fewings, kunlaboranto de la *Brisbane Observer*. "La Japana Skribmaniero." La japanoj klopodas forpeli la ĥinajn ideografojn kaj anstataŭigi ilin per fonetikaj literoj, sed oni ankoraŭ ne decidis, ĉu la novaj literoj estos latinaj, sanskritaj aŭ "kana" (japanaj literoj). "Duonsurda," duakta komedio, originale verkita de Roksano de la *Vagabonda Klubo*. "La Spiritismo," kun fotografiaĵoj de la altiĝo de tabloj. La raporto de la Tria Kongreso en Kejmbrigo estas ilustrita per multe da interesaj fotografiaĵoj.—G. C.

Pola Esperantisto (Julio-Septembro). — Dumonata organo de Polaj Esperantistaj Societoj. Enhavo: — "Jubileo de Esperanto"; plena raporto de "La Tria Kongreso"; "Raporto pri la unua konkurso de la Varsovia Esperantista Societo," kaj "La Abismo," la verko, kiu ricevis la 2an premion; "Ĥina Fabelo"; "Vegetarismo," parolado de D-ro Fels, legita en la *Leopola Societo Esperantista*; "La Reĝo de Elfoj," versaĵo, de Grabowski; "Nokta Afero," de D-ro A. K. La ĉefredaktoro de la literatura parto de la *Pola Esperantisto* estas Kabe (D-ro K. Bein). Tio ĉi certigas, ke la Esperanto estas bonstila, kaj ni forte rekomendas tiun ĉi bonegan gazeton al la atento de niaj legantoj.—G. C.

ANSWERS TO CORRESPONDENTS.

MISS S. (London). — Some new words in "LA FARAONO": — **Aŭtoĥtona**, *aboriginal*; **avanco**, *promotion, advance, rise in rank*; **balisto**, *a ballista, ancient military engine*; **baobabo**, *baobab tree, the leaves of which are food for camels*; **fakelo** (from Latin *facula*, a little torch), probably refers to the primitive oil-lamps still used in oriental temples; **fono**, *background*; **gruo**, *a crane, a lifting apparatus almost universally named from the well-known bird which it resembles*; **famsino**, *kamsin, simoom, a hot south wind, named from the Arabic word for fifty, since it blows for fifty days*; **kuŝera**, *kosher, relating to food prepared according to religious rite and suitable for solemn occasions*; **mago**, *a magus, a priest of an ancient religion*; **marodero**, *a marauder*; **megero**, *a fury, a spitfire, from Megara, one of the three Furies*; **nomarĥo**, *a nomarch, a provincial ruler, unfortunately misprinted here and there as monarĥo, (monarch)*; **nomeso**, *an administrative division in Egypt*; **oponi**, *to object*; **pilono**, *a pylon, described in the text*; **psilo**, *a snake-charmer*; **seno**, *bosom*; **transversa**, *transverse, crosswise*; **uteno**, *an Egyptian coin*. —A. E. W.

The Examinations Committee beg to announce that on Monday, November 18, at the offices of the Association, 13, Arundel-street, W.C., will be held an *Examination for the Preliminary Certificate*, at 7 p.m., and on Tuesday, November 19, an *Examination for the Advanced Certificate*, "Atesto pri kapableco," at 6.30. Candidates should intimate as soon as possible their intention to be present.

CHRONICLE.

This month it is our pleasurable duty to introduce to the *Esperantistaro* four new groups. One of these is at SHANKLIN—the first in the Isle of Wight—and another at ST. HELENS. The remaining two are both in Wales, one at ABERGAVENNY and the other at WREXHAM. In the name of the ever-growing company of groups, the list of which, too large for the second page, has now proceeded to the conquest of the third page of the cover of our Magazine, we offer them hearty welcome to our ranks. *Kuraĝe kaj vigle antaŭen!*

LONDON.

Battersea.—Now that autumn has come, the Battersea Group are recommencing weekly meetings at the Board Room, the Baths, Latchmere-road, Battersea. Anyone interested is cordially invited to come and take part. A few seasoned *batalantoj* of this group also meet throughout the winter at the bandstand in Battersea Park at eleven o'clock on Sunday mornings.

Brixton.—On October 3, before a crowded audience of the Brockwell Literary and Debating Society at St. Matthew's Hall, Brixton, Mr. J. G. Cox, of Wandsworth, gave an interesting and instructive lecture on Esperanto. He dealt with the necessity and essential qualities of an international language, showing how perfectly Esperanto meets those requirements, and gave a synopsis of the grammar. He punctuated his remarks throughout by many amusing illustrating incidents. The audience had an opportunity of seeing the complete intercomprehension existing between Esperantists, also of appreciating the euphony of the language through a choir of young girls. A debate followed in which the audience took a keen interest. At the close some definite printed particulars were distributed, and a class has already been formed with Mr. Cox as instructor.

Buckhurst Hill.—On October 1 some members of the London Club gave an entertainment in the Palmerton-road Schoolroom. Despite the very unfavourable weather, there was a fairly numerous audience. The entertainment took the form of an entertaining programme of choruses, songs, recitations and speeches, the majority of them being rendered in Esperanto. Mr. S. Nicholl, in a skilful speech, showed how Esperanto, after holding its own for more than twenty years, was rapidly gaining ground everywhere. Governments were recognising it, Chambers of Commerce were supporting it by monetary grants towards classes and the free use of rooms, and the National Union of Teachers included it as one of the optional subjects for the obtaining of a diploma. After proving by these facts that Esperanto was undoubtedly the language of the future, Mr. Nicholl gave a practical lesson in the language with such good effect that his hearers were able to understand a humorous story that he related in Esperanto. The entertainment was a great success, thanks to the efforts of the various members who took part—Miss E. Bull, Mr. H. Meulen, Mr. D. H. Lambert, B.A., Mr. Stanton, Mr. Etchells and Miss Farnes—and at its close several persons promised to join the Buckhurst Hill class. (See List of Classes.)

Kingston-on-Thames.—At Tiffin's School, on July 23, in connection with the Tiffin's Debating Club, a paper on Esperanto was read by Mr. E. C. Kidder. Several of the masters and upper boys were present. The reading was followed by a keen debate on Esperanto, many questions being asked and answered. Mr. Sexton, secretary of the Kingston Esperanto Society, was called upon to give a short address, which he delivered with his usual skill, rousing much applause, and in-

ducing several of the audience to express their intention of learning the language.—The annual meeting of the Kingston Society was held on September 4. The secretary reported that the condition of the society was satisfactory. The following changes were made as to the officers for the ensuing year:—Mr. J. Booth became president instead of Mr. H. F. Lowe, Mr. F. P. Sexton was appointed librarian, and Messrs. Denning and Kidder were added to the committee. It was decided to hold a public meeting on October 18.

West Norwood.—On October 17 a very successful lecture and concert, organised by the local Esperanto club, took place at the Willoughby Hall. Colonel Pollen occupied the chair. In a short speech introducing the lecturer, Mr. Blaikie, Colonel Pollen alluded to Professor Mayor, and told how the Professor, with the authority of many years' linguistic experience, said he considered Esperanto should be learnt by children as an introduction to other languages. Mr. Blaikie in the course of his lecture said he entirely agreed with the opinion of Professor Mayor, and that for three reasons: (1) The root-words in Esperanto included the principal words common to all or most of the Aryan languages and were a great assistance to the learner when he passed to any other language such as Latin, French, or German. (2) The grammar of Esperanto consisted of the essential grammar of the Aryan languages and was in some respects fuller and better than in English, while free from the irregular and unnecessary matters that made other languages' grammars difficult for beginners. (3) The word-building in Esperanto was logical and thus trained the reasoning powers instead of overloading the memory. The lecturer concluded with a short speech in Esperanto which nearly everybody in the hall could understand—Esperantists and non-Esperantists alike. After a short but much-appreciated programme of Esperanto songs and dancing, rendered by pupils of Miss Walker and Miss Higgins, the evening concluded with the singing of the National Anthem in Esperanto, and cheers for Mr. Blaikie.

THE PROVINCES.

Bedford.—The Bedford Association met for the first time this winter on September 10. It was decided that, in view of the interest aroused by the Cambridge Congress, a public meeting with a lecture on Esperanto would be opportune. The meeting made the experiment of drawing up the minutes in Esperanto, the chairman, Mr. M. J. Conolan Snape, writing at the dictation of various members in turn. The question of starting a lending library of Esperanto literature was slightly discussed, and left over till next meeting.

Birmingham.—The Birmingham and Midland Esperanto Club, formed in July last, has now established itself in excellent permanent quarters at the Grand Restaurant, Corporation-street. Every Friday evening a social meeting is held, and useful Esperanto practice is enjoyed. The club has now forty members, and a sound financial start has been ensured by the creation of a special fund to cover the rent of the clubroom for the first few months.

Bradford.—The Bradford Esperantists have been preparing for the winter campaign by keen activity during the summer months. Weekly meetings in the open air have taken place, and enabled members to keep in touch with each other and the movement generally. A dozen of them attended *La Tria*, and are now consequently—as the group secretary expresses it—enthused with a mighty enthusiasm which will move mountains. As a preliminary to the mountain-moving, the members had Professor Christen with them

for a week, with the results reported in our October number. Due also to the interest inspired by Mr. Christen's work is the fact that at the opening class meeting of the course established by the City Council, as many as fifty-six students were present. An advanced course has also been begun by the same authority. The mountain-moving is evidently beginning! And now, as the society need no longer spend all its energies in forming and running classes, it intends formulating and carrying out an interesting programme of social evenings, debates, &c., during the winter months, and suggestions from other societies to this end will be heartily welcomed.

Brighton and Hove.—At the third annual meeting of the above group, which took place on October 10, Lieut. Colonel Pollen was again unanimously elected hon. president, the other officers also retaining their positions. A good report for the year was read, and a balance on the right side is in hand. The meetings recommenced on October 17. Any Esperantists visiting Brighton, if only for a short time, will be most heartily welcomed at the group meetings on Thursday nights. Particulars may be had from the hon. secretary.

Burnley.—For the second year in succession, the winter Esperanto class is being held under the auspices of the local education authority, the language taking its rightful place in the official syllabus by the side of French, German, &c. The Esperanto class, with its forty-four members, outnumbers—as it did last year—both the French and German classes combined. As one important function of a group is to see that local interest in the movement is kept alive, the president has arranged to give lectures to various literary societies on his "Visit to Esperantoland." For this he will utilise lantern-slides prepared from the fine and unique collection of photographs taken by him during the Cambridge Congress. The group has also another effective means of propaganda in its method of thoroughly spreading the Ĉefeŝoj Keys, "La Tutoj." Supplies of these—each containing a small slip upon which are stamped a name and address from which all further particulars can be obtained—are placed, with showcard, in the hands of newsagents in different parts of the town at eighteen for 1s. This allows the seller a fair margin, and he therefore gives to the showcard a good place in the window. The result is that the keys sell well, and the language is well advertised.

Chester.—On Saturday, October 12, a number of friends from Liverpool, St. Helens, and Rhos Esperantist Groups visited Chester, where the local Esperantist Club had made excellent arrangements for tea and a social meeting. Mr. Jas. McKinlay, president of the Chester Club, presided, and a programme of songs, readings, recitations, &c., in Esperanto, proved very enjoyable. Mr. Edwards (Chester) ably accompanied songs by Messrs. Hay, Lewis and F. Jones (Liverpool), and Mr. Griffin (St. Helens), Miss Jones (Liverpool), and the Rev. Bage (Chester) recited humorous pieces, and Mr. Dobson (Chester) gave an original humorous reading. Short reports or speeches were made by Mrs. Perry (Konsulino) and Mr. Jackson (sekretario), Chester; Mr. Lewis (Liverpool) and Mr. West (St. Helens). Amongst those present we were especially glad to greet Mr. Harold Swift (Liverpool), who at the age of seventy-five has succeeded in obtaining the Esperanto diploma, and Mr. J. T. Roberts, M.B., the latest recruit of the Chester Club. The hearty chorus "La Espero" (Ménil) opened the proceedings, which were fittingly closed by "Gardu la Reĝon, Di'." Mrs. Annie H. Perry, "Konsulino," Chester, is contributing articles suitable for children about Dr. Zamenhof and Esperanto, to the new children's co-operative magazine, *Our Circle*, published at the Co-operative News Office, Manchester.

Consett (co. Durham).—The opening lecture of a course of twelve lessons to be given at Consett (co. Durham) by Mr. T. J. Gueritte, C.E., B.Sc., M.Soc.Ing.Civ. (Paris), took place on October 2, at the Temperance Institute. Mr. J. Mathieson, of the Consett Iron Company, was in the chair. As is well known, the Consett Iron Company, who have recently issued their new booklet in Esperanto, are very much in favour of the international language, and many engineers, draughtsmen and clerks in the employment of the company were to be seen in the large and enthusiastic audience. The demand for Esperanto "Standard Courses" at the end of the lecture exceeded all expectations; more than forty pupils registered their names, and it is hoped that a new and important Esperanto group will therefore be formed shortly in Consett.

Filey.—Taking advantage of the opportunity afforded by the presence of large numbers of persons assembled for holiday recreation at the Vegetarian Society's Summer School at Filey, Miss Worth, B.A., of Ireland, formed and conducted a class there in August. The class showed great enthusiasm, and the arrival of Mr. A. Haddock, fresh from the stirring activities and inspirations of the Cambridge Congress, served to stimulate still more their keenness. He says that he frequently came across scattered groups absorbed in the fascinating problems of word-building, the formation of special vocabularies to help in meal-time conversation, the practice of pronunciation, and so on. Evidently these students would take away with them to their scattered homes pleasant memories of their Esperanto holiday-tasks, and become in their turn workers and propagandists. Previous to this course at Filey, Miss Worth had held an equally appreciated and successful class in Scotland at the Crieff Holiday School. We recommend the idea to others who may be equipped for such work.

Heywood.—Twelve pupils of Mr. Thöenes' class entered for the N.U.T. Examinations. Nine obtained a first-class, two a second-class, whilst only one failed. *Koran gratulon!*

High Wycombe.—A new society was founded here on September 11 as the result of a well-attended meeting held in one of the rooms of the Workers' Educational Association Club House. After rules had been drawn up and approved by general meeting, on September 26, nominations for the office of president were received. Mr. F. C. H. Jones was elected vice-president, and Mr. E. Woodward as treasurer. The committee includes ladies and gentlemen who have become distinguished for their educational work within the borough. Mr. A. C. Boorman was appointed secretary, and also leader of the weekly meetings for study. The society will meet on Thursday evenings at eight o'clock, in a room at the Club House (near the Guildhall), kindly lent free by the Workers' Educational Association. The text-book used is Bullen's "Standard Course." The society is affiliating with the B.E.A. Already the names of nearly forty members have been received, and the prospects are most encouraging.

Hull.—An evening Esperanto class has been formed by the Hull Education Committee at the Municipal School for the session 1907-8, with Mr. A. E. Hepton as instructor. The local group has some 55 members.

Lancaster.—The *Lancaster Standard* reports that Esperanto is progressing well in that town. Mr. C. D. Baxandall, of Portland-street, who began the study of the language early this summer, has returned from the Congress a zealous propagandist, and in company with other *samideanoj* formed a group. The group meets every Tuesday. Anyone interested is invited to write to Mr. Baxandall.

Leeds.—The annual general meeting took place at

our meeting-room on September 27, when the report and balance-sheet for the fourth year was presented to the members. The committee for the ensuing year were next elected as follows:—President, J. A. Woodhead; vice-presidents, T. Hoskison, Prof. F. S. G. Maréchal; secretary, W. S. Waddington; treasurer, R. Stancliffe; librarian, J. Hedley Ince, also Miss Cobb. A new class of about 30 was started on October 7 at the Thoresby Rooms, 10, Park-street. The class is held every Monday evening, at 8 p.m., Mr. J. Hedley Ince being the instructor. For particulars apply to the secretary. (See List of Groups.)

Liverpool.—This group feels proud and encouraged in the possession of its first *Esperantejo* in Liverpool, at the Esperanto School and Office, opened by our devoted ally, Miss M. L. Jones, at 7, Berry-street. Here Esperantists and enquirers may apply for information concerning all things Esperantist; here Miss Jones holds a class for beginners every Friday evening, and here the group holds its general meetings, fortnightly on Tuesday (7–9.30 p.m.). On the alternate Tuesday evenings (7.45–9.30 p.m.) Mr. G. D. Lewis meets members at the University for conversational practice. Mr. William Village holds a class for beginners on Tuesday evenings at 6, Colquitt-street. At the annual business meeting, October 1, the following were elected group officers for the ensuing year:—President, Mr. Sydney Whitaker, M.D.; vice-presidents, Miss M. L. Jones and Mr. G. D. Lewis; hon. vice-presidents, Mr. G. F. Karck and Mr. J. M. Dow; hon. treasurer, Mr. Henry Clarke, 106, Bedford-street; hon. secretary, Miss Marion Hughes, Rosenau, Knotty Ash. Arrangements were made to found an Esperantist library for use of members, and gifts of suitable books will be heartily appreciated, particularly if strongly bound in cloth. Librarian, Miss H. Jones, 7, Berry-street. As the annual subscription (2s. 6d.) barely covered necessary expenses up till the present, and as we now have the added expense of hiring our comfortable *Esperant jon* for the meetings, our treasurer will be happy to receive from members and friends donations, to be devoted to group requirements and to propaganda in Liverpool and district. The Esperanto Consuls in Liverpool are:—Miss M. L. Jones, 7, Berry-street; Mr. G. D. Lewis, 5, Fenwick-street.

Loughborough.—Esperantists here have been busy keeping the local Press supplied periodically with interesting reports of the Cambridge Congress. Good propaganda work has been done by Mr. H. W. Cook, who has been lecturing on Esperanto at various schools in the district. His visits have included the Loughborough Schools, Sileby, Shepshed, Hathern, Long Whetton, &c. Mr. C. Adams, headmaster of the Quorn School, has addressed his teachers on Esperanto, and has also given talks on the subject to several teachers' associations in the neighbourhood. *Bonan rikolton!*

Newcastle-upon-Tyne.—The secretary reports great progress made by this society since the Congress, it having been found necessary to rent new premises at 13, Grey-street, to cope with the rapidly increasing membership. Classes are now being held on Monday, Wednesday and Friday evenings, also Wednesday afternoons. It is with regret the secretary announces the resignation of the president, Mr. A. Christen, owing to his frequent absence from Newcastle. On September 4 the members were delighted to receive a visit from one of the crew of the French naval boat *Ibis*, which has been visiting various British ports. Several of the crew are enthusiastic Esperantists and members of the *Marista Ligo*. The members returned the visit the following day, being shown over the boat by their French *samideanoj*. In the evening the officers

and Esperanto section of the crew were entertained by Mr. T. J. Gueritte, and spent a most enjoyable evening chattering with the greatest ease in *la kara lingvo*.

Reading.—An inaugural meeting was held in the Denmark Hall on Wednesday, September 25, to consider the advisability of forming an Esperanto Society in Reading. Assistance came from Messrs. B. E. Long, B.A. (Harrow), W. M. Bassett (Newbury), and H. Robinson (Aldershot), whilst apologies, &c., were read from Earl Roberts, His Worship the Mayor, and His Majesty's Inspector of Schools. The meeting was addressed by Mr. A. C. Boorman, A.C.I.S., of High Wycombe, who gave a sketch of the life of our esteemed master and of the rapid strides Esperanto was making in the civilised world. A motion proposed by Dr. Clark that a local society be formed in Reading was seconded by Mr. W. Haynes, and carried unanimously. An influential committee was then appointed, consisting of Dr. W. J. Clark, M.A., Ph.D., Councillor Egginton, F.S.I., Messrs. W. Haynes, F. J. Rose (Principal, Collegiate School), Theodore H. White, B.A. (French Lecturer at University), A. S. Wood, F. W. Holmes-Walker, A. Canning Williams, S. Jackson Coleman, and the Rev. R. H. U. Bloor, B.A. Meetings are to be held every Tuesday in the Denmark Hall, at 8.15.

At the first ordinary meeting held on October 8, Dr. Clark generously offered a £10 Travelling scholarship to the best Esperantist at the end of the session. This is believed to be the first scholarship of its kind ever opened for competition in England, and Dr. Clark is to be thanked as well as congratulated on taking this initiative. The society has decided to affiliate to the B.E.A., and Dr. W. J. Clark, M.A., has been elected president and instructor; Councillor Egginton, treasurer; and Mr. S. Jackson Coleman, 107, Broad-street, hon. secretary.

A large number of business catalogues, including those of the *Oliver Typewriting Company*, *Consett Iron Company*, and samples of *Stephens'* blotting-paper have been freely distributed amongst the Esperantists by the kindness of the respective firms. Now Oxford, *antaŭen!*

St. Helens.—A class is held every Monday evening in the Gamble Institute, at eight o'clock. Instructress, Miss M. L. Jones.

Shanklin.—As the result of a lecture by the Abbé Fr. Austen Richardson, a group has been started in Shanklin. A class is held every Wednesday, from 6 to 7 p.m., at the Presbytery Hall, kindly lent by the Rev. Fr. Em. De Bom, hon. sec. The instructor is Capt. von Herbert, who is also the president. Treasurer, Mr. Loretz. The group has affiliated to the B.E.A.

Southport.—A very pleasant and unexpected pleasure was given to the members of the Southport Group on Tuesday, August 27, by a flying visit from M. Gabriel Chavet, secretary of the Central Esperanto Office, Paris, and a few members of the Liverpool Group, including Miss M. L. Jones. Arriving at noon, the visitors were met by one of the Southport Group, and after lunch visited a few of the many beautiful spots in Southport. M. Chavet was delighted with the town and said that it is the most beautiful spot he has visited during his stay in England. During the afternoon the important arrangement was made that Esperanto should be taken as one of the subjects by the Education Committee, with Miss Jones as teacher. There will be both an elementary and an advanced class, and with every prospect of a very successful season.

Vickerstown.—This group commenced its session on Thursday, October 10, at 7.30 p.m., in the Latona-street Board Schools. A good beginning has been made and the society has every prospect of sure and steady progress.

IRELAND.

Dublin.—THE MODERN LANGUAGES SOCIETY.—The opening meeting of the Esperanto section of the above society was held at 28, Westland-row, on Friday, October 18, the President, the Ven. Archdeacon Wynne, D.D., in the chair. Addresses were given in English and Esperanto. The course of lectures for the commencing session was discussed. Arrangements were made for the enrolment of country members at a nominal subscription to include affiliation with the B.E.A. and inscription in the *Adresaro*.

SCOTLAND.

Edinburgh.—During the summer months members of the Edinburgh Society have met in large numbers on Wednesday evenings in the restaurant of the Patrick Thomson warehouse, and they have been favoured there with visits of several Esperantists from other centres, British and foreign. So successful have these tea-meetings been that it has been decided to continue them throughout the winter. On August 28 three Esperantist sailors from the French gunboat *Ibis* were present, and were cordially received, and on the following Sunday they gave twenty Edinburgh Esperantists a hearty reception on board their ship. The Cambridge Congress and the visit of fifty foreign Esperantists to Edinburgh after the Congress has aroused great local interest in Esperanto, and a successful winter's work is anticipated by the local Esperantists as the result. Already over 260 members have been enrolled in the society. In addition to carrying on classes in Lothian-road School, the society has rented premises in the Synod Hall, where classes may be held during the day, and later on it is proposed to furnish a room there as a club-room where members can come at any time to read Esperanto magazines and consult the library. The society has received great stimulus from the visits of Colonel Pollen and Prof. Christen. Mr. Warden is conducting a large class to prepare for the diploma examination of the B.E.A. Visitors to Edinburgh are reminded that Esperantists are to be found in Mr. Patrick Thomson's Tea Room, North Bridge, every Wednesday evening at six o'clock.

Glasgow.—On August 22 the great event took place at Glasgow, when for the first time the group was visited by real foreign *samideanoj*. Mr. Page and his visitors were met at the station by our president and some of our enthusiastic members and conducted to our hotel, where we meet in session. During dinner the expectant members assembled in their usual room, and beguiled the time with speeches and songs. A scene of great enthusiasm took place when the *eminentuloj* at last arrived, accompanied by the Lord Provost of Glasgow.

The Lord Provost, it will be remembered, was nominated honorary member of the Congress by the Glasgow Esperanto Society. In accepting the nomination, he said:—"I have to thank your society for the honour they have done me in associating my name with the Congress, and can assure you of my deep interest in the society, and best wishes for the progress of the movement."

Mr. J. C. Scott, the president, welcomed the visitors in Esperanto, and the Lord Provost then spoke in English. He expressed his pleasure at the visit and referred in most cordial terms to the movement, with whose objects he was in hearty sympathy. His speech was translated by the secretary, Mr. R. J. McLaren. Thereafter addresses were delivered by the Baron and Baroness de M  nil (Paris), Señor Pu  ula y Valjes (Catalonia), Captain Perogordo (Madrid), Herr Borel and Dr. Liesche (Germany), and Herr Gottscholl (Austria), and a few songs, including "La Kanto de l' Pafarko," by Mr. McGeoch, "La Gaja Migranto," by Mr. Mabon, "Mia Esperantistino," by Mr. Page,

and "La Espero," by the company, and played by the composer himself, completed the *Glasgowan Kongreseton*.

Several of the members accompanied the *alilandulojn* to the Kyles of Bute next day, and gave them an enthusiastic send-off at the station in the evening.

Great encouragement has been given to the Glasgow officials by the splendid success which has attended their opening arrangements. The first meeting took place on Monday, October 7, when Mr. Ernest G. Smith, M.A., LL.B., gave a lecture on the Congress, with lime-light views, the slides being the work of Mr. Ian Wilson. The society's premises in the Alexandra Hotel were taxed to the utmost, so great was the attendance of members and inquirers. The officials were delighted with the presence of one person, specially, no less than Colonel Pollen himself, who charmed the audience with his witty but impressive description of Esperanto and its aims, the result being that many who came out of mere curiosity hastened to join the ranks of the society. At the conclusion of the meeting the society did itself the honour of electing Colonel Pollen as their first honorary member. In accepting, Colonel Pollen took the opportunity of congratulating the society in having succeeded in introducing the teaching of Esperanto into three schools. On October 14 the first class for beginners (instructed by Mr. Smith) took place. Nearly 100 persons were present, so that the officials are compelled to arrange for the splitting up of the instruction into smaller sections. After the classes the ordinary society meetings, entirely in Esperanto, take place. On this evening Mr. R. J. McLaren, the secretary, read an interesting paper, descriptive of the conversations he had at the Congress with foreigners from every corner of Europe. Some of his chats were on instructive international political affairs, while others were entirely of a flippant nature, but all combined to impress his hearers, especially those who had never attended a congress, with the remarkable practicability of Esperanto and to make them more enthusiastic in their study.

Altogether, judging from the number of inquiries to hand, the present session promises to be a record one.

Hawick.—A class has been started at the Teviotgrove Academy. Instructor, Mr. R. Miles. Apply to the hon. sec., Mr. R. Miles, 8, Village, Hawick.

Leith.—A class for beginners has been commenced in Leith (St. Paul's Church Hall) and thirty persons have joined. The teacher is Mr. James Robbie, of the Edinburgh group, and he is hopeful that as a result of the class an independent group may be formed in Leith early next year.

WALES.

Abergavenny.—The group here has been affiliated to the B.E.A. *Koran bonvenon!*

Rhos (North Wales).—The group here held its annual meeting on Tuesday evening, September 10, and a good number of members and new recruits were present. Mr. G. Meirion Griffith gave an interesting account of the Congress, and said that he was more certain than ever of the practicability of Esperanto and confident of its ultimate success. Mr. Griffith was unanimously re-elected president for the coming year. Mr. David Thomas was appointed hon. sec.

Wrexham.—Through the labours of Mr. G. Meirion Griffith, F.B.E.A., a very promising group has been formed here. Wrexham is the metropolis of North Wales and it is anticipated that the formation of a group there will be greatly for the benefit of our cause. Mr. J. Stanford, a prominent member of the Town Council, is very much interested, and has kindly consented to become the president. The secretary, Mr. R. W. Hughes, 1, Hope-street, will be pleased to give his attention to all inquirers. The group is now affiliated to the B.E.A.

RECENT LECTURES.

September 9.—LEYTON. The Socialist Society, at the "Beehive" Café, High-road. Mr. F. Watters lectured, Mr. Chas. T. Quinn presiding. As a result a class was formed and is making good progress under Mr. Watters's tuition.

September 12.—NOTTINGHAM. Public meeting in the Friends' Meeting Room. Mr. F. G. Rowe and other Nottingham *samideanoj*. Very good attendance. Audience much interested.

September 22. — COLNE. United Congregational Society. Mr. W. B. Currie, of Burnley.

September 25.—EDINBURGH. At the Pan-Celtic Congress. Mr. J. M. Warden, F.B.E.A., in English, and Mr. J. W. D. Kirkland, S.S.C., in French. The Congress gave its official approval of Esperanto.

September 25.—READING. Denmark Hall. Lecture by Mr. Arthur C. Boorman, A.C.I.S., secretary of High Wycombe Society. Keen interest aroused, and as a result of the lecture local society formed.

September 27.—BELFAST, at the Misses Foster's Ladies' Collegiate School, Balmoral. Rev. Wm. M'Kean, D.D., ex-Moderator of the General Assembly, presided. Rev. George Macloskie, LL.D., of Princeton University, U.S.A., spoke on Esperanto and his experiences at the Cambridge Congress. At the close the Doxology was sung in Esperanto by a number of the young ladies, under the leadership of Miss Foster.

September 29.—LONDON. Brixton Discussion Forum Raleigh College Hall. Mr. Isaacs, of the Brixton Group, opened a debate on Esperanto, but found only one opponent. Dr. Barber Smith, Mr. A. J. Hulme and others also spoke.

October 1.—BUXTON. Mr. Sydney Taylor, B.A., and Mr. J. A. Lees.

October 2.—EDINBURGH. In Lothian-road School. Colonel Pollen, at the opening of the session of the Edinburgh Esperanto Society. Large attendance; 130 members enrolled. Mr. Fournier d'Albe, Dublin, also addressed the meeting.

October 5.—BIRMINGHAM. Friends' Institute, Moseley. Mr. W. C. Amery. Literature sold and recruits for classes obtained.

October 7.—EDINBURGH. Queen's Hall. Mr. A. Christen, F.B.E.A. Chairman, Dr. J. Edward Parrott. Nine hundred to 1,000 persons present; 350 books sold. Nearly 200 students for week's course of lessons.

October 10.—LONDON. The Lyceum (Ladies') Club, 128, Piccadilly. Mr. D. H. Lambert, B.A. There was a fair attendance, and the greatest interest was shown in the subject. A group will probably be formed.

October 10.—BLUNDELLSANDS, near Liverpool. Dr. Sydney Whitaker. Mr. George F. Karck in the chair. About 150 were present and many books were sold.

October 10.—WAKEFIELD. At the Social Institute. Mr. W. Thistlethwaite, Mr. C. F. Welby presiding. A small but interested audience.

October 13.—NOTTINGHAM. Before the Cosmopolitan Debating Society. Mr. F. G. Rowe.

October 15.—NOTTINGHAM. Before Society of Free Speakers. Mr. F. G. Rowe.

October 16.—BIRMINGHAM. The Railway Institute. Mr. W. C. Amery. Railwaymen of all grades represented. Chairman, Mr. J. Squires, New-street station-master.

October 19.—PORTSMOUTH. Gosport-road Schools, Fratton. Before the Portsmouth and District Certified Teachers' Association. Dr. W. J. Clark, M.A. Attendance about 100, nearly all school-teachers. Keen interest. Small stock of literature sold out.

October 21.—SHEFFIELD. Société Française. Mr. J. G. Bunney.

October 21.—GLASGOW. Elgin-place Congregational Church Young Men's Union. Mr. Ernest G. Smith, M.A., LL.B. Rev. Ambrose Shepherd, D.D., was present and spoke favourably. A German *samideano*, Mr. Luyken, also spoke. Audience about 120.

October 22.—EPWORTH (Lincs.). Mr. Stephen Parker. Audience about 60. Group formed, Mr. Wm. Snowden becoming instructor and secretary.

October 23.—BURNLEY. Literary and Philosophical Society. Rev. J. Morgan Whiteman. Lecture very well received and discussed until a late hour.

October 25.—MERTON ABBEY, London, S.W. Singlegate Schools. Mr. Herb. F. Höveler, Mr. J. Blaikie, M.A., Mr. Pitt, and M. Paul Blaise addressed the meeting, mainly composed of teachers. A class was formed, nearly 30 giving in their names. It will meet every Tuesday evening at 7, at the "Propagandejo," in a room kindly put at its disposal by Mr. Höveler. M. Blaise will be the instructor.

AL LA PLIBONIGEMULOJ.

Lasu la lingvon, kia ĝi estas !
Ne "plibonigu" ĝin peno kritika !
Kvankam terminoj dubaj eĉ restas,
En si mem estas ĝi do fortika.

Sed konstruaĵon daŭre skuan-
Fine alvenos per vi la momento,
Kiam pro viaj batoj tremante
Ĝi ŝanceliĝos ĝis fundamento !

Pensu, ke lingvo estas vivanta
Inter la homoj ; pro tio ĝi devas
Esti uzata de ili, kreskanta
Laŭ la bezono—ne kiel vi revas !

Lasu la lingvon—taŭga ĝi estos,
Kiel ĝi taŭgas jam por iu celo :
Certe, nur tial forta ĝi restos,
Ĉar forta gardos ĝin nia fidelo !

L. E. MEIER (*München*).

El *Lingvo Internacia*.

NASKIĜO.

BOORMAN.—La 20an de Oktobro, ĉe "Dovercourt," Priory-avenue, High Wycombe, al S-ro Arthur Charles kaj S-ino Elizabeth Boorman—filino, baptomota Katherine Espero.

VIZITO AL KINGEGAN,

LA RENKONTEJO DE LA NOVA KAJ MALNOVA MONDOJ.

Verkis lia Moŝto JAMES WICKERSHAM, *juĝulo de la Unuigitaj Ŝtatoj Amerikaj por la distrikto Alaska.*

Esperanten tradukis RICHARD H. GEOGHEGAN, *en Fairbanks, Alaska.*

(Vidu pg. 156, Julia No.)

La *kozga* aŭ dancejo estas loko de kunveno por la viroj; la virinoj neniam apudestas tie escepte tiam, kiam oni invitas ilin al dancado, festeno aŭ alia publika ceremonio. En Kingegan estas du dancodomoj, unu en ĉiu ekstremaĵo de la vilaĝo. Enirinte la ĉefsalonon tra pordo vertikala, kaj malsupren paŝinte tri kvar ŝtupojn, vi vin trovas en granda arkaĵa ĉambrego, kvardek futojn longa kaj dek-du futojn larĝa. La superkonstruo estas el ripoj de baleno, superarkitaj per grandaj glacitavoloj detiritaj de la marbordo. Jen estas sidejaro, jen bretoj por kelkatempa provizaĵo. Ĉe la malproksima fino de la longa salono, malsupren faletirante ankoraŭ unu du ŝtupojn, la gasto envenas malaltan malluman koridoron, ĉe kies finiĝo li rimarkas rondan malfermaĵon, rekte super la kapo. Sin levinte, li konstatas, ke la kapo kaj ŝultroj enestas ĉambregon kaj, uzante kiel ŝtupon balenan vertebron povas, sidante sur la plankon, sin levi en la *kozga'n*. Tiu ĉi ĉambro estas kvadrato de dudek kvar futoj, kun tegmento, en kies mezo lokiĝas granda bela superkapa fenestro fokintesta.

La *kozga* estas vere dediĉita al la viroj; ĝi estas por ili klubo, metiejo, vetludejo, gimnastikejo, teatro—en unu vorto, la sola domo de publika kuniĝo pri kiu povas fieriĝi la vilaĝo, kaj ĝi estas pretigita kaj subtenata de la komunumo. Eniru tage kaj vi vidas ĝin plenegan de viroj; jen iu, kiu skulptas rosmardenton, jen alia, kiu flikas glitveturilon aŭ fiŝkaptilon, jen tria, kiu tondas al kunulo la hararon. Laŭ kutimo eskima oni fortondas la harojn de vorto kaj lasas ilin ĉirkaŭ la bazo de la kapo resti longaj, por ke, dum la vorto ne estas tro varma sub la kapuĉo, la longa franĝo ĉirkaŭ la malsupra parto servu por gardi la vizaĝon, kolon kaj orelojn kontraŭ la frosta malvarmo.

Tiu grupo apud la granda platlampo, plena je fokoleo kaj briletanta de varmo kaj lumo ĉe la meĉo muska, sin gajigas per la tre konata amerika kartludo *poker* vetbatalante kapsulojn, kartoĉojn, elektitajn pecojn de eburo, aŭ felojn de urso aŭ de vulpo, laŭ la turniĝo de karto. Alia penego elfrotas skulptaĵon: *labredon* (ornamaĵon portatan en truo tra la malsupra

lipo) aŭ kuleron el la malmola kaj krevema jado blanka aŭ verda—ŝtono multekosta trovata en la riveroj, kiuj fluegas de oriente en la markolon Kocebuan (*Kotzebue Sound* [saŭnd]). Ĉiuj diligentas je siaj diversaj laboroj, ĝis iu proponas ludon de "alten piedbati." Tiam ekkomenciĝis la amuzaĵo! Oni pendigis ruleton da drapo ses futojn alte de la planko, per ŝnuro falanta de la plafono, kaj unu ĉeestanto post alia malantaŭen paŝinte, balancis sin sur unu kruro, antaŭen saltetis, supren saltis, kaj alcelis la pilkon per ambaŭ piedoj. Iom post iom oni plialtigis la celaĵon, sed kelkaj sukcesis bati la ruleton per ambaŭ piedoj eĉ tiam, kiam ĝi pendis sep futojn super la planko. Poste, ŝnurego estas streĉita kaj sur ĝi la lertuloj prezentis laŭvice farojn de forto vere mirindajn. Dum ĉiuj ĉi atletajĵoj, la konkurantoj estis nudaj ĝis la zono kaj la bronzetaĵ haŭtoj facile elmontris la glorie ekzercitajn muskolojn.

Cetere, la societaĵ funkcioj en la *kozga* estas la plej interesaj okazoj de la hejma vivo. Ni estis invititaj de Okbaok, la juna ĉefulo, ĉeesti akcepton oferitan de la *soĵituak*, la korpuso de tamburistoj, al iliaj amikoj. Suprenpuŝinte la kapojn tra la plankon, ni kun miro nin trovis rigardantaj grandan ŝtonan lampon, la malantaŭ ĝi ordigitajn tamburistojn, kaj post ili vicon de kantantoj, ĉiuj senvestaj ĝis la umbiliko. Bronzaj sultroj plenigis la *kozga'n*, kun la escepto de malgranda spaco malantaŭ la muzikantaro, kie estis rezervata por ni la sidejo de honoro. Neokupata estis la muro okcidenta, sed en ĉiun alian colon da spaco enpremis la eminentularo de Kingegan. Tuj kiam ni sidiĝis, la tamburoj elsonoris, kanto sin levis agorde, kaj la balo estis malfermata.

Ĉiu rigardo algluiĝis al la enveneja truo en la planko kaj, antaŭ ol elĉesis soni la unua pulmoplenero da kanto, aperis eskimo, en bela vesto el la makulata felo de norda cervo, sekvata de sia egale belornamita edzino. Turnante la vizaĝojn ĝis la tamburistoj kaj aŭdantaro, ili komencis kanton de saluto gratula, akcentante per danco la akton de la muziko. Sendube ili estis modeloj de la modo, ĉar lia *labredo* formiĝis el rondaĵo de plado porcelana kun granda blua perlo en la mezo, kaj la bluaj strioj sur ŝia mentono tatuitaj krevigis de envio la korojn de la alestanta sinjorinaro. Dum la kanto kaj danco plivarmiĝis, admiranto atleta kaj laŭtvoĉa forsaltis en la lokon apud ili kun la bronzaj brakoj muskolaj svingantaj laŭ la ritmo muzika, kaj rakontis fanfaroneme la laŭdojn de la gedandoj dancantaj. Du mallongajn kantojn kaj dancojn—kaj la unua paro cedis la plankon, sin detirante al la muro okcidenta, kie ili ripozis; li, demetinte la supraĵ vestojn, sur la alta benko, kaj ŝi sur la planko. Alia danco kaj kanto, kaj alia dancanta paro;

ankoraŭ alia, fojon post fojo, ĝis dudek paroj el la alta societo de la ĉefurbo eskima estis dance akceptitaj. Tiam la muziko ĉesis kaj la tamburistoj kaj kantintoj, sin levinte, detiris de sub la seĝaro patojn kaj kaldronojn da elektitaj manĝotaĵoj—haŭto de blanka baleno, viando de rosmaro, frostigita *tomkodo*, lumbaĵo de norda cervo kaj aliaj frandaĵoj de la nordolando, kiujn ili pasigis al siaj amikoj. La festeno komenciĝis ĉe lia moŝto sur la alta benko, kiu, fininte la manĝon, pasigis la restaĵojn malsupren al la belulino sur la planko; tion, kion ŝi ne uzis, ŝi konservis por hejmen porti. La paro, kiu envenis unua, tiam prenis dance la forpermeson, kaj tiel intersekve ĝis la lasta estis elirinta laŭ la ordo de sia enveno. Tiel pasis nia unua akceptado en Kingegan.

La markolo de Beringo estas larĝa nur kvindek mejlojn. De la nivelo de la maro apud Kingegan, ian ajn belan tagon, oni povas klare ekvidi la Orientan Promontoron (*East Cape*, [ijst kejp]) de Siberio kaj la insulojn Diomedajn; tiuj ĉi ŝajnas esti nur du tri mejlojn for de la marbordo kvankam, en efektiveco, ili kuŝas meze de la kanalo. Nenia loko estas pli interesa por la studanto de amerikana etnologio, ol tiu ĉi mongola transirejo. Per vojaĝo, somere nur unu-taga, la flavhaŭta, nigran dikan senbuklan hararon portanta, senbarba mongolo povis transiri tiun ĉi mallarĝan akvaraĵon kaj liveri al Ameriko senhoma la elementon homplenigeman. Tion li efektivigis ĉirkaŭ la dudek-dua tago de Junio antaŭ jam kvin mil jaroj. La unuan komercon inter la malnova mondo kaj la nova oni traktis tra la vilaĝoj eskimaj apud Kingegan, la insuloj Diomedaj kaj la Orienta Promontoro; ĝi ankoraŭ floradis tiam, kiam la rusaj kozakoj atingis tiun regionon en la jaro 1711a. Starante sur la rando de la tero firma du mejlojn malproksime de Kingegan, mi rigardis ravita grandan oceanan riveron da glacio, norden kuregantatan en la marojn ĉirkaŭpolusajn. Tiel malproksimen kiel povas atingi la okulo, la fluo antaŭenportadas, inter Kingegan kaj la Diomedinsuloj, vastajn tabulojn kaj amasojn da glacio multpeza. Sur tiu glacikampego la enlanduloj ĉasas la fokojn kaj, portante malgrandan, pezan neĝosuton, povas transiri multajn pecojn de glacio kiu ŝajne estas tro maldika por subteni la pezon de ia homo. Sur tiu flosaĵo ili ja ofte faris vojaĝojn nevolontajn inter Azio kaj Ameriko. Dum ni estis sur la promontoro, enlandulo estas elŝirita el tiu ĉi glacirivero, kaj ĉiuj certigis nin, ke li sendifekte aliris la Diomedajn aŭ la Orientan Promontoron. Dum la vintro de la 1892a jaro, la markolo estas ŝtopita de naĝanta glacio kaj tute glaciĝis; la homoj de Kingegan tiam transiris glitveturilo al Siberio por aĉeti tabakon.

Mallonge: zorgema studado de la kondiĉoj

ĉe tiu ĉi praaĝa trairejo montras pruve, ke estadis ĉiam eble ke la loĝantoj de ĉiu marbordo sin atingu reciproke. Ekzistas nenia barilo al la fluo de la aziaj popoloj ameriken voje de la markolo Behringo.

La jetbastoneton de la eskimoj, ilian nacian kaj plej utilan armilon, oni uzadas de Attu, la plej malproksima el la insuloj Aleŭtaj, ĝis la plej suda ekstremaĵo de Grenlando. Ĝi estas identa kun la *atlal*, per kiu la aztekoj ĵetis siajn ponardegojn obsidiene pintitajn sur la fervestitajn sekvantulojn de Kortezo; la aztekoj, kiel la eskimoj, portadis *labredojn* tra la lipoj; la *kozga* la tipa kunvenejo de la viraro eskima, estas praktike tia sama, kia la *kiva* de la sudolando; la indianoj trans la rivero Jukono parolas lingvon atapaskan tian kiel la navaĥooj (Navajo) kaj apaŝoj (Apache), kaj rilatas al la eskimoj tiel same, kiel tiuj sudaj rabistoj al la aztekoj; postsignojn de la azteka glavo *macana* kaj de la moro platigi la frunton oni povas eltrovi malproksime norden laŭlonge la marbordo pacifika; kaj la jado estis trekonata, multeuzata kaj forte ŝatata de ambaŭ rasoj. Demando interese: kiom kunhelpas tiuj ĉi frapantaj similecoj ne dividitaj kun iu gento loĝanta oriente de la Montoj Ŝtonegaj (*Rocky Mountains* [roki maŭntinz]), pravi rilaton aŭ kontakton inter tiuj ĉi du mirindaj popoloj?

La monta maso, kiu formas la granitan promontoron de la Princo Kimruja havas konturon triangulan, kies ĉiu kruro de la triangulo estas longa ĉirkaŭ du mejlojn, kaj la plej okcidenta ekstremaĵo sin elŝovas en la markolon Behring'an. De cent mejloj sude, dum nia veturado promontoren, ni admiris la graciforman konuson en kiu konsistas ĝia plej alta pinto, kaj ni nun preparis nin por surrampi ĝiajn murojn granitajn kaj ĝui la malofte gajnatan pejzaĝon de la supro. Tri el nia kompanio foriris el la vilaĝo tagiĝe kaj, longe deflankiĝinte ĉirkaŭ la bazo de la monto, ni preterpasis la antikvan enterigejon de la Kingegananoj kaj venis sur la pli altan nivelon de la monta deklivo. Supregen de tie estis facila rampo, kaj tagmeze ni staris 2,600 futojn super la marnivelo, sur la supro de tiu ŝtonamaso kie, genufleksante, la filino de Herodiaso levis vizagon senesperegatan por rigardi la formon de la Vaganta Hebreo, kiu staris sur la orientazia terfino.

Nek ŝin nek lin vidis ni, filoj senfantaziaj de la jarcento dudeka, sed ni vidis ja tion, kio ankaŭ estas de nemultaj rigardebla—la mondojn novan kaj malnovan per unu turno de l' rigardo, Azion kaj Amerikon en okulĵeto sola. Ni nin trovis sur tiu masego kontinenta kiu foretendas ĝis la markolo Magelana, kaj antaŭ ni kuŝas tiu fratkontinentaro, kies ekstremaĵoj estas en la

malproksimegaj promontoroj de Azio, Eŭropo kaj Afriko. De la marbordo sudamerika ĝis la duoninsulo malaja, laŭ la linio de la ekvatoro, estas ĝuste unu duono de la terglobo ĉirkaŭo; tie ĉi, kontraŭe, la kontinentoj ŝajnas esti disigitaj nur laŭ ĵeto de ŝtono. Mezkanale trankvilas la duopaj insuloj Diomedaj, ŝtupoŝtonoj por la migranto mongola en lia veturo novamonden. Ĝis limo suden, sunbriletante, ripozas la maro Behring'a, sur ĝia brusto helblanka insulo turkiza de l' Reĝo; ĝis limo norden, glacitavoloj rapidas tra vojoj bluakvaj, konkurse celante poluson, senĉese, senfine, senhalte.

Starigante stangon inter la ŝtonegoj de la montapinto, ni malfaldis la "stelojn kaj strekojn" de la standardo patruja; laŭtavoĉe trifoje salutis; kaptis, ankoraŭ unu fojon, per ĉion ampleksantan rigardon, la tutaĵon de tiu panoramo kalejdoskopas, kiun rigardante la okulo neniam enuiĝus, kaj turnis orienten la vizaĝojn ĝis la neĝebenejon senliman, silentan.

"MI FORGESIS."

PROPONO POR VEŝTPOŝA MEMORIGILO

Esperantigita de HARRY A. EPSTEIN (No. 11,331).

Vi devis reveni domen pro viaj ŝlosiloj forgesitaj.

Vi devis reiri oficejon pro tiuj paperoj, kiujn vi forgesis.

Post ŝlosi de via skribotablo vi devis malfermi ĝin pro tiu pakaĵo.

Kambio maturiĝas vendredon. Vi forgesas ĝin; vendredon noktomeze vi ekvekiĝas banita je ŝvito.

Vi devas telefoni al Jones je la unua, vi memoras tion je la tria.

Vi devas meti leteron en poŝtkeston kiam vi iras tagmezmanĝi. Vi ne memoras pri ĝi ĝis via reveno en la oficejon.

Vi renkontas Smith'on laŭavize, kunparolas kun li kaj, post via reveno, eltrovas, ke vi forgesis ĝuste tion, kion vi intencis diskuti!

Ho jes, via memoro bone funkcias! Vi havas tamen tro da sensignifaĵoj por pripensi.

Rimendon kontraŭ tio? Jes! *Faru ĝin tuj!* Si vi devas elpreni libron el la oficejo, metu tiun libron nun en la poŝon.

Se vi devas porti hejmen paperon el la oficejo, metu ĝin en la poŝon je la nuna momento.

Ne prokrastu! Vi tuj forgesos la aferon kaj ĝi ne revenos al vi ĝis kiam estos tro malfrue.

Forŝovu la negravaĵojn el via memoro en la memorlibron! Tiam la spirito estos libera konsideri la gravajn aferojn, kaj vi tiam ilin rememoros ĝustatempe.

LA SUPETO EL ŜTONETOJ.

Dum manovro foje venis en kvartalon militisto Tre malsata, sed sagaca, ĉe avara kamparisto. Kiu diris: — Ve, mi estas nur mizera kamparano; Pli ne povas al vi doni mi ol iom nur da pano. Se vi trinki volas... bone: tie la ĝardenrivero, Ĝi enhavas ja sufiĉe por vi certe da akvero.

La soldato lin aŭskultas kun acida la mieno, Poste ridas kaj rediras al la mastro de bieno: — Nu, amiko, mi neniel estos ja por vi ŝargajo, Mi nur iom de vi petas da malgranda afablaĵo: Vi bonvolu do alporti de ŝtonetoj nun areton, Por ke mi kuiri povu bonan la ŝtonetsupeton.

— Kion li do faros, — pensis tuj en si la kamparisto. — En ŝtonetoj estas forto, — diris plu la militisto, — Tre bongustan supon ili kuirite al mi donas; Mi bedaŭras, ke tro multaj tiun fakton ja ne konas.

— Ĉu vi aŭdis, edzineto, — diris nun la kamparisto, — Vi atentu, kion faros nia brava militisto.

Diligente li kuiras la ŝtonetojn kaj ridetas; La kampul' apude staras kaj scivole alvidetas.

— Ĉu ne povus mi ricevi, mastro, iom da legomo? Ĝi dolĉigus la akrecon de la supo al la homo.

Tre volonte ĝin permesas nun la mastro de l' bieno,

Ke l' edzino tuj alportu herbojn el la domĝardeno.

— Jam sufiĉas...sed pli bona efektive ja, ĉe Juno,

La supeto tuj fariĝus per nur iom da faruno.

— Interesus min nur scii, — pensis nia kamparisto.

— Kion fine do ricevos tiu stranga militisto.

— Pacienco...baldaŭ estos jam necesa la kulero, Plu al mi nenio mankas nun krom salo kaj butero.

Nia kamparano diras: — Estas vera mirindaĵo... Mi ĝis nun neniam aŭdis ion pri ŝtonetmanĝaĵo.

La kuiristo-militisto ruze prenas gustoprovon: — Nun bezonas mi nur sole de kokino unu ovon.

— Vi alportu, edzineto, unu al la kuirejo, Tuj ordonas la kampulo, — vi ja havas en kokejo.

La kuiristo ĝin enkvirlis forte; posteli tre ĝoje Gustumigis al la mastro sian supon unufoje.

Fine ĉiuj ja ŝtonetoj kune estas forĵetitaj, — Ĉar la fortoj — li klarigis, — plene estas eltiritaj.

Tiam ĝis la lasta guto manĝis li kun apetito La supeton akiritan nur per lia saĝa sprito.

— Ho, edzino, — la kampulo ruze diris post la sceno,

— Vi kuiru la manĝaĵon nun tre ofte; estas beno,

Ke — al mi neniam ŝajnis tio ĉi ĝis nun kredebla — Tia forto el ŝtonetoj simplaj estas akirebla!

Esperantigis JOH. SCHRÖDER, VIENO (Aŭstrio).

LA HIRUNDO KAJ LA RANO.

Apud la rando de monta krutaĵo sidis rano, kiu post sia matenbano en la proksima lageto estis admiranta la belan vidaĵon. Tra la valo flugis hirundo, kiu, iom laca post longa matena flugado, sidigis apud la rano. "Bonan tagon" diris li. "Tagon" respondis la rano, iom malĝentile, ĉar ĝi volis rigardi trankvile la pejzaĝon. "Kion vi faras?" diris la birdo. "Kompreneble mi ripozas, post mia plezuriga naĝado: ĉu vi?" "Mi ankaŭ, post mia insekt-kaptanta ekskurso: Ni iom babilu amike, kaj tiam vi eble revenos kun mi." "Dankojn, mi dankojn, sed mi pliamas la akvon. Venu vi, ni kunnaĝu." "Tute ne! flugante mi trarigardas la tutan mondon; sub la akvo oni nenion vidas." "Ne estas vere: mi de tie ĉi tre bone ekvidas la valon, la montojn kontraŭe, kaj ĉion: sed oni ne povas vidi la subakvajn belaĵojn, se oni ne eniras, kaj estas tie tiom da insektoj plej dikaj kaj manĝeblaj." La birdo ekkoleris je tiu respondo, sed nur diris: "mi ne kredas ĝin." "Ĉu vi estas timema?" diris la rano. "Mi ne" respondis la birdo "mi estas kuraĝulo sed vi timemulo: mi kredas, ke vi ne povus flugi." "Ho jes, mi ofte flugas, sed mi certiĝas, ke vi ne povas naĝi." "Kaj mi povas naĝi kaj pli bone ol vi," li mensoge respondis, ĉar li ne ŝatis la mokparolojn de la rano. Tiam la rano fiere ŝveligante sin, diris: "Nu, saltu en la lageton, kaj mi samtempe saltos en la valon." La birdo ne kuraĝis rifuzi la proponon, kaj diris "bone" kaj la rano ne povis retiri sian inviton kaj ankaŭ devigis diri "bone." "Do ni krii unu, du, tri," diris la birdo, "kaj je la vorto tri ni ambaŭ eksaltos." "Unu, du, tri" ili kune ekkris kaj saltis, sed la birdo dronis sub la akvo kaj la aliaj ranoj iom post iom englutis ĝin, kaj la rano dispeciĝis sur la ŝtonegoj en la valo, kaj la aliaj birdoj ĝojiĝis pro la bongusta tagmanĝo.

Oni ne devas ŝajni, ke oni povas fari ĉion, kion povas fari la aliaj.

De CLARENCE BICKNELL, el "*La Esperanta Abelo*," Udine (Italujo).

CORRESPONDENCE.

Al la Redaktoro de THE BRITISH ESPERANTIST.

ESTIMATA SINJORO,—Rilate al la letero de S-ro Muschamp en la Oktobro numero de THE BRITISH ESPERANTIST, mi ankaŭ havas "revon," same kiel S-ro Aymonier en *La Revuo*, sed mia revo estas multe pli ambicia, ol la lia. Ĝi estas pri Esperantista Kolonio ie en la mondo, t.e. vera Esperantistujo. Kredeble estas multe da homoj, kiu amas "reveni al la kampo," sed kiu havas nek la povon, nek la scion tion fari. Tial, kial la Esperantistoj ne farus modelan kolonion ie, kie ĉiuj, kiuj volas manlabori povas havi sian hejmon, veran hejmon, sur la kampo, kie li povas kreskigi siajn proprajn manĝaĵojn, k.c. Mi pensas, ke la ideo, se bone administrata, povas doni daŭran benon al la tuta Esperantistaro. Ĉar kredeble la legoj estos tre liberaj, ĉiuj, kiuj ne havas sufiĉan liberecon en sia patrujo, povas veni, ankaŭ povas esti aparta kolonio de la vegetaranoj, fruktmanĝantoj, k.c., kaj kredeble la kolonio havos hotelon, kie turistoj Esperantistaj povas loĝadi.

De longa tempo mi pensas pri loko de tia kolonio, kaj mi ne povas trovi pli konvenan, ol en Kalifornio, U.S.A. La klimato tie estas sendube la pli bona en la mondo; en kelkaj lokoj neniam glaciĝas, kaj tamen la someraj monatoj ne estas tro varmaj, nur en kelkaj lokoj, kien la marventeto ne povas veni. Kelke da homoj loĝadas en tendoj la tutan jaron; oni kreskigas ĉion, kio povas esti kreskigata en la meztropika regiono, oranĝojn, citronojn, bananojn, granatojn, k.c., kaj ĉiujn fruktojn kaj legumojn, kiujn oni kreskigas en Eŭropo.

Estas ja sufiĉego da lando tie, kaj ĝi nur bezonas la kolonianojn. La sistemo de fondigo de komunumaro tie estas tre bona. La lando estas tenata en grandaj regionoj por la kreskigo de tritiko, sed nun estas pli multekosta kiel malgrandaj farmbienoj, fruktarbejoj, k.c. Tial sindikatoj aĉetas de posedanto ĉirkaŭ duonon de lia tero je malgranda prezo kaj revendas ĝin al aro da kolonianoj, kiuj devas tuj okupi siajn terposedaĵojn, kaj, post dirita tempo, konstrui domojn. Tiamaniere, la valoro de la lando altiĝas kaj la originala posedanto trovos, ke la restaĵo de lia bieno multvalorigas. Tiu estas bona sistemo por kolonio de Esperantistoj; ili povas kune aĉeti regionon je malkara prezo kaj fondi kolonion kaj urbon, kiu estos modelo por la tuta mondo. Mi mem intencas vojaĝi al Kalifornio la venontan jaron "por esplori la landon," kaj mi nun deziras ricevi, de tiuj Esperantistoj, kiu interesiĝas pri mia ideo, leterojn por aŭ kontraŭ ĝin. Mi mem estas iatemp komizo, sed de du jaroj laboras sur la kampo.—Kun respektplenaj salutoj, F. FRANCIS.

Sweetsburg P.O., P2, Kanado, la 16an Oktobro.

PROVERBOJ.

UZATAJ EN GERMANA LINGVO.

Tradukis JOH. SCHRÖDER, el *Vieno*.

Kiu al alia falejon preparas, tiu ofte mem enfalas.—Pli feliĉiga dono ol akcepto.—Mano lavas manon.—Provado superas studon.—Malrapidirante, oni ankaŭ venas celon.—Nenia rozo sen dorno.—Singardemo estas la patrino de l' saĝeco.—Sinjoro mem servisto estu, por ke en domo ordo restu!—Sufери maljuston pli bone, ol fari maljuston.—Se afero vin ĝojigas, tio la penon faciligas.—

Antaŭe pripensu, poste komencu!—Kiu riskas, tiu gajnos.—Malgrandaj fiŝoj, bonaj fiŝoj!—Sian feliĉon ĉiu forĝas mem.—Tempo venigas rozojn.—Edziĝoj fariĝas en ĉielo.—Laboro, modereco kaj ripozo: jen kontraŭ kuracisto estas ŝloso!—Fripone promesas pli multon, ol li havas.—Ĉia komenco estas malfacila.—Kie sidas kolomboj, tien alflugas kolomboj.

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION. CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES:—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

Miss E. M. HABERSHON, L.L.A., 101, Palmerston-road, Southsea; Miss A. D. STOCKDALE, 56, Cann Hall-road, Leytonstone, E.; A. PINARD, 6, Highbury-terrace, London, N.; R. SCOTT, JR., Dunhurst, Petersfield; G. AZZOPARDI, c.o. Miss Godden, Market-square, Sandwich; C. H. BREAR, Town Hall, Nelson, Lancs.; Major GREENWOOD, M.D., 243, Hackney-road, N.E.; C. P. ISAAC, 54, Brailsford-road, Brixton, S.W.; Mrs. L. H. S. WYLIE, Colombo, Ceylon; IAN H. BAILLIE, Torvet 6, Bergen, Norway; T. H. RIDPETH, 60, St. Martin's-lane, E.C.; RICHARD SHARPE, c.o. Martin's Bank, Ltd., 68, Lombard-street, E.C.; A. A. AUSTIN, 44, Onley-street, Norwich; W. TICKELL, 199, Wingrove-avenue, Newcastle-upon-Tyne; Rev. G. W. SHEPPARD, Ningpo, China; Rev. P. GOUGH, 209, Castleford-road, Norman-ton, Yorks; L. C. MEAD, 22, Griffiths-road, Wimbledon, S.W.; S. C. DE SOUZA, Singapore; Miss ELLEN FYSON, 54, East-street, Taunton; HARRY INGHAM, M.Sc., 26, Hamilton-street, Bury; A. H. LOCKINGTON, 68, Adelaide-road, N.W.; A. G. VERNON-HARCOURT, M.A., F.R.S., St. Clare, Ryde; CLEMENT HILL, 17, Stockleigh-road, St. Leonards-on-Sea; H. J. CASH, The White Cottage, Oxted, Surrey; W. FRANKLIN HENRY, 26, Vanbrugh-park, Blackheath, S.E.; J. S. W. WARD, 50, Robinson-street, Beaconsfield, S. Africa.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

*Rev. ROBERT BOYD, Tenterden, Kent; JAMES ROBBIN, Edinburgh; *E. C. KIDDER, Kingston-on-Thames; *Dr. CLARA L. TODSON, Elgin, Ill., U.S.A.; A. RUNCIMAN, Glasgow; *CHAS. T. MACGREGOR, Edinburgh; J. B. TONER, Rutherglen, Glasgow; W. H. FENTON, Blackpool.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*Miss RUTTER, Cambridge; *D. THOMAS, Cardiff; J. T. ROBERTS, Chester; *OTTO NAF, Mill Hill Park; FRANK J. FREEMAN, Reading; CHAS. BRANDRETH, Prescott,

Lancs.; G. McDONALD, Hartlepool; JAMES WOODALL, Manchester; *DERWENT WHITTLESEA, Rockford, Ill., U.S.A.; *F. W. I. AIREY, Fleet Paymaster, R.N.; *JOHN WILLAMAN, Rockford, Ill., U.S.A.; *Rev. C. J. SENIOR, Lillingston Lovell, Bucks.; *W. J. LEWIS, Weaste, Manchester; *Mrs. A. M. HART, Srinagar, Cashmir, India; JOHN CUTHBERT, Glasgow; *Rev. G. W. SHEPPARD, Ningpo, China; *W. A. KER, A.M.I.C.E., Glasgow.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

COUNCIL, B.E.A.

The monthly meeting of the Council of the Association took place on October 14, with Dr. Pollen in the chair. The following were present:—Misses Lawrence and Schafer, and Messrs. Cowper, Chatterton, Clegg, Eagle, Green, Maitland, Millidge, Rolston, Sexton and Southcombe.

A letter was read from Mr. G. W. Bullen, resigning his seat on the Council and his connection with the Examining and Books Committees. The Council, expressing its great regret, resolved to ask Mr. Bullen to be good enough to remain on the Council and committees until next meeting.

A hearty vote of thanks was accorded to the *Trio por la Tria* for the splendid services they had rendered to the Cause by organising the Congress. Dr. Pollen acknowledged on behalf of himself and his colleagues.

The Secretary submitted an approximate balance-sheet at September 30 last, and explained the financial position of the Association, which was shown to be highly satisfactory.

It was resolved that the typewriter which had been so ably used by Mr. Wackrill in connection with his work as editor of the gazette in 1906, and as member of various committees, should be retained by that gentleman in consideration of the services he had by that work rendered to the Association.

Finally, it was decided that the two new rooms taken over by the Association, on account of the Congress, at 13, Arundel-street, should be held until December 25 next.

FAKO DE KORESPONDADO INTERNACIA. (F.K.I.)

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (0.25 spesmilojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de l' Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al Redakcio.*

278. **Kent (Anglujo).**—S-ro E. R. Skinner, *St. Mary Cray*, naturisto, dez. korespondadi kaj interŝanĝi kun kolektistoj en Rusujo, Hispanujo kaj aliloke, ankaŭ aĉeti specimenojn. Specialaĵo: la ovoĵ de birdoj.

284. **Toledo (Ohio), U.Ŝ.A.**—S-ro John Bolinger *P.O. Box 999*, deziras korespondadi kun samideanoj alilandaj per poŝtkartoj aŭ leteroj.

285. **Voronej, gub. (Ruslando).**—Kuracisto A. Romanov deziras korespondadi kun ĉiulandaj kolegoj.

286. **Keighley (Anglujo).**—S-ro J. Rhodes petas pardonon de multaj estimataj korespondantoj pro tio, ke, pro laboroj je la pli granda Angla-Esperanta Vortaro, li nur povas, nuntempe, respondi la plej urgajn leterojn.

287. **Milton (New Zealand).**—S-ro Richard Humphrey deziras korespondadi per ilustr. poŝtkartoj

kaj interŝanĝi N.Z. poŝtmarkojn kun alilandanoj. Ĉiam kaj tuj respondos.

288. **Chicago (Ill.), U.Ŝ.A.**—S-ro G. B. Trnka, 822, *South Ashland-avenue*, deziras korespondi kun alilandanoj per ilustritaj poŝtkartoj.

289. S-ro M. C. Butler avertas siajn gekorespondantojn, ke, kvankam li estas tre feliĉa laŭpove liveri kopiojn de vortoj de Esperantaj kantoj aŭ traduki jen unu, jen alian; tamen, ĉar li estas tre okupata profesie, estas tute neeble, ke li datirigu la tradukon de kantoj senpage pogranda.

290. **Moskvo (Ruslando).**—S-ro A. Prager, *Arbat 51*, dez. korespondi kun eldonistoj de esperantaĵoj. Interŝanĝas pkartojn kaj signojn. Ĉiam respondas.

291. **Clacton-on-Sea (Anglujo).**—F-ino Palmer, *West Holme, 63, Marine-parade*, deziras korespondi per poŝtkartoj aŭ leteroj kun alilandanoj.

ESPERANTO CLASSES IN LONDON AND DISTRICT.

L.C.C. EVENING COMMERCIAL CENTRES.

1. *Plough-road, Clapham Junction, S.W.* Tuesday, 7.15—9.45. Teacher, Mr. Harald Clegg.
2. *Thomas-street, Limehouse, E.* Thursday, 7—9.30. Teacher, Mr. S. Nicholl.
3. *Myrdle-street, Commercial-road, E.* Tuesday, 7.15—9.45. Teacher, Mr. G. L. Browne.
4. *Queen's-road, Dalston, N.E.* Wednesday and Friday, 7.15—9.45. Teacher, Mr. G. L. Browne.
5. *The "Ashburnham," Upcerne-road, Chelsea, S.W.* Monday, 7.15—9.45. Teacher, Mr. G. L. Browne.
6. *Brownhill-road, Catford.* Monday, 7.30—10. Teacher, Mr. S. R. Marshall.
7. *The "Oliver Goldsmith," Peckham-road, Camberwell, S.E.* Tuesday, 7.30—10. Teacher, Mr. S. R. Marshall.
8. *Choumert-road, Peckham, S.E.* Wednesday, 7.15—9.45. Teacher, Mr. S. R. Marshall.
9. *"The Hugh Myddelton," St. James'-walk, Clerkenwell-green, E.C.* Friday, 7—9.30. Teacher, Mr. S. R. Marshall.
10. *Blackheath-road, Greenwich, S.E.* Thursday, 7.15—9.45. Teacher, Mr. S. R. Marshall.

OTHER CLASSES.

11. *London Esperanto Club, St. Bride's Institute, St. Bride's-lane, Ludgate-circus.* Friday, 7—9. Classes formed as required. Debates in Esperanto, 8.30—9.30. Dramatic Circle, 14, *Norfolk-street, Strand,* every Friday at 6.30. Director, AD. SCHAFER.
12. *Northern Polytechnic, Holloway-road.*—Thursday, 7—10. Elementary and Conversational. Teacher, Mr. G. L. Browne.
13. *Working Men's College, Crowndale-road, St. Pancras, N.W.* Monday, 7.30. Teacher, M. E. Privat.
14. *"Manorside," 18, Leigh-road, Highbury, N.* Monday, 7—9.30. Instructor, Mr. M. C. Butler.
15. *"Norda Stelo" Esperanto Society, Holloway Hall, Holloway-road, N.* Wednesdays, conversational practice only, 7.
16. *Cusack Institute, White-street, Moorfields, E.C.* Friday, 7—8.
17. *Stepney Esperanto Group, Borough Reference Library, Bancroft-road, Mile-end, E.* Wednesday, 7.30—9.30.
18. *Eustace Miles Restaurant, Chandos-street, W., The Salon.* Tuesday afternoons, 3.30. Instructor, Mr. A. Blott.
19. *Islington Social Democratic Party, 231, Liverpool-road, N.* Wednesday, 8.15. Instructor, Mr. George Wallace.
20. *Kilburn Unitarian Church, Quex-road, N.W.* Names should be sent to Dr. W. Winslow Hall, 5, *Birchington-road, Kilburn.* Instructor, Mr. J. C. Wilson.
21. *Latchmere Baths, Latchmere-road, Battersea.* Every Wednesday evening at 8.0. Conversational practice.
22. *Brixton Esperanto Group, 59, Brixton-hill.* Tuesday, 8—9.30.
23. *Deerhaddnn College, 59, Brixton-hill.* Private Classes, Mondays and Thursdays, 8. Instructor, Miss E. C. Walker.
24. *Streatham, 163, Knollys-road, S.W.* Miss E. Taylor. Particulars on application.

25. *Finchley (N. London).* For particulars apply to Miss Chater, *Hertford Lodge, Church End, Finchley, N.* Instructor, Mr. M. C. Butler, L.R.A.M.

26. *Buckhurst Hill, Essex.* A class is held every Tuesday, at 8 p.m., in *Princes-road.* Apply to Miss Stacy, *"Woodthorpe," High-road, Buckhurst Hill.*

27. *Wanstead, Essex.* An Elementary and an Advanced class are held every Wednesday, at 7.30 p.m., at *"Verda Stelo," 57, Gordon-road, Wanstead.* Apply to Mr. S. Nicholl, at above address.

28. *Leytonstone.* Classes for juniors and seniors are held every Monday, at 7 to 9.15 p.m., at *Leytonstone College, 4, New Fillibrook-road.* Apply to Mr. S. H. Farnes, 141, *Walwood-road, Leytonstone.*

29. *Leyton.* Every Thursday evening, at 8.15 p.m., at *"Bee Hive" Café, High-road.* Apply to Secretary, Mr. W. A. Narbeth, 465, *High-road.*

LONDON ESPERANTO CLUB.

Discussions on the undermentioned subjects will be held during November:—

November 1.—*"What is Beauty?"* Mrs. SHEEHAN.

November 8.—*"The Organisation of Open-Air Esperanto Meetings in the Parks next Summer."* Mr. MEULEN.

November 15.—*"Are we the victims of our emotions?"* Mr. NICHOLL.

November 22.—*"Should we put the clocks forward an hour and rise earlier?"* Mr. ETHELLS.

November 29.—*"The Basis of Individualism."* Mr. HARDING.

A prospectus of the Club and a copy of the rules of the Club can be obtained on application to the Hon. Secretary, H. CROXFORD, 32, *Castelnau-gardens, Barnes, S.W.*

LECIONETO PRI LA TEMPOJ!

Ho, miaj lernantoj! Kia nekredebla konfuzo! Vi ja ĉiam ankoraŭ intermiksas hodiaŭ, hieraŭ, morgaŭ kaj antaŭhieraŭ kaj postmorgaŭ. Atentu do! Hodiaŭ estis hieraŭ morgaŭ kaj antaŭhieraŭ postmorgaŭ kaj estos morgaŭ hieraŭ kaj postmorgaŭ antaŭhieraŭ. Hieraŭ estis hieraŭ hodiaŭ kaj antaŭhieraŭ morgaŭ kaj estos morgaŭ antaŭhieraŭ. Morgaŭ estis hieraŭ postmorgaŭ kaj estos morgaŭ hodiaŭ kaj postmorgaŭ hieraŭ. Antaŭhieraŭ estis hieraŭ hieraŭ kaj antaŭhieraŭ hodiaŭ. Postmorgaŭ estos morgaŭ morgaŭ kaj postmorgaŭ hodiaŭ.

Ĉu tio ne estas tute facile komprenebla?

El MONDO, Berlin.

Notice is hereby given that the next Meeting of the Council of the B.E.A. (Incorp.) will be held on Monday, November 11, at the Offices, 13, *Arundel-street, Strand, London, W.C.,* at 6.30 p.m.